

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Γράφει η

ΡΕΝΑ ΚΑΝΙΤΑΚΗ-ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Διπλ. Πολ. Μηχανικός, MSc, DIC

Στην Επανάσταση του 1821, η Κρήτη είχε πρωταγωνιστικό ρόλο, πληρώνοντας βαρύ φόρο αίματος για μια 10ετία από το 1821 έως το 1830. Η συμβολή της αυτή όμως δεν είναι ευρέως γνωστή. Ο Κρητικός αγώνας, ο οποίος μάλιστα αποδείχτηκε πιο μακροχρόνιος απ' αυτόν της υπόλοιπης Ελλάδας, τελικά αντί της ελευθερίας, οδήγησε στη συνέχισή της τουρκοκρατίας, μέσω του αντιβασιλέα της Αιγύπτου, στον οποίο παραχωρήθηκε η Κρήτη, καθώς οι μεγάλες δυνάμεις και μεταφορικά και στην κυριολεξία «πούλησαν» την Κρητική Επανάσταση.

Ας κάνουμε όμως μια ιστορική αναδρομή για να γνωρίσουμε καλύτερα και να θυμηθούμε τη νεότερη ιστορία της Κρήτης, που εν πολλοίς, μαζί με την ιστορία των Ιονίων νήσων και των Δωδεκανήσων, διαφοροποιείται από τη γενική ιστορία της Ελλάδας.

Η Κρήτη ήταν μια από τις 64 επαρχίες (θέματα) της πάλαι ποτέ πανίσχυρης Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Μετά τη Δ' Σταυροφορία, το 1204, η Κρήτη πουλήθηκε στους Βενετούς οι οποίοι έμειναν ως κατακτητές μέχρι το 1669, που το νησί κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς Τούρκους. Σε αυτούς τους 4, 5 αιώνες βενετικής κυριαρχίας 27 μικρότερες ή μεγαλύτερες επαναστάσεις συγκλόνισαν την Κρήτη, που είχαν σκοπό την αποτίναξη του σκληρού και απάνθρωπου βενετικού ζυγού.

Η Κρήτη, υπό οθωμανική κυριαρχία, έμεινε μέχρι το 1898, οπότε άρχισε η περίοδος της Αυτόνομης Κρητικής Πολιτείας που διήρκεσε μέχρι το 1913 που η Μεγαλόνησος ενώθηκε με την Ελλάδα. Τα 400 χρόνια τουρκικής σκλαβιάς για την Κρήτη, δεν ισχύουν, αφού οι Τούρκοι έμειναν ως κατακτητές για λιγότερους από 2,5 αιώνες.

Η πρώτη μεγάλη Επανάσταση των Κρητικών εναντίον του τουρκικού ζυγού εκδηλώθηκε το 1770 από τον Ιωάννη Βλάχο, γνωστό ως Δασκαλογιάννη, πλούσιο έμπορο και πλοιοκτήτη από τα Σφακιά. Ο Δασκαλογιάννης προσπάθησε να εκμεταλλευτεί τον Ρωσοτουρκικό πόλεμο εκείνης της περιόδου, προσβλέποντας παράλληλα και σε Ρωσική βοήθεια μέσω των Ρώσων αδελφών Ορλώφ που είχαν παράλληλα υποκινήσει Επανάσταση στην Πελοπόννησο. Δυστυχώς, παρά τις πρώτες σημαντικές επιτυχίες η Επανάσταση απέτυχε και ο Δασκαλογιάννης θανατώθηκε με φρικτό τρόπο στην ομώνυμη πλατεία του Ηρακλείου.

Η μεγάλη Εθνική Επανάσταση του 1821 εξαπλώθηκε γρήγορα και στην Κρήτη, παρά το γεγονός ότι οι τοπικές συνθήκες ήταν εξαιρετικά δυσμενείς για

(Συνέχεια στη σελ. 3)

Εδώ Φουρνή...

ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΟΡΩΝΟΙΟΥ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Και αυτούς τους τρεις μήνες, η Φουρνή, όπως και όλη η ανθρωπότητα, συνεχίζει να βρίσκεται στον κλοιό της πανδημίας του κορωνοϊού. Όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο σημείωμά μας η Φουρνή φαντάζει έρημος τόπος, με τις μετακινήσεις να έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο και τις δραστηριότητες να επικεντρώνονται στις πλέον απαραίτητες. Με τα μαγαζιά κλειστά και τους δρόμους έρημους κάθε επίσκεψη στη Φουρνή σου προκαλεί μελαγχολία και στεναχώρια.

Έρημη Φουρνή, τα καφενεία κλειστά

Επακόλουθο αυτού του γεγονότος είναι να μη μπορούν να πραγματοποιηθούν οι πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες του πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού μας, που διοργανώνονται αυτήν την περίοδο. Έτσι ούτε Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα ακούστηκαν από την παρέα μικρών και μεγάλων, με την συνοδεία της λύρας, στους δρόμους του χωριού, που οργάνωνε ο Σύλλογος, ούτε η Πρωτοχρονιάτικη γιορτή του κοψίματος της Βασιλό-

Γράφει ο
ΝΙΚΟΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ
Γεωπόνος

πιτας πραγματοποιήθηκε. Η μόνη δραστηριότητα που έκαμε ο Σύλλογος ήταν ο εορταστικός στολισμός του χωριού, αυτών των ημερών, με την τοποθέτηση της παραδοσιακής φάτνης στην πλατεία της Κεραντριάνας, με διάφορα φωτιστικά σώματα και του Χριστουγεννιάτικου δένδρου με φωτιστικά λαμπιόνια στον Παλαίμυλο. Αυτός ο στολισμός, μέσα σε όλο αυτό το κλίμα της καταχνιάς, υπενθύμιζε ότι βρισκόμασταν στις Άγιες ημέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, δίνοντας λίγο χρώμα στις κατά τα άλλα άχρωμες ημέρες μας. Επίσης ο Σύλλογός μας δεν παρέλειψε και φέτος να πραγματοποιήσει το έθιμο του μοιράσματος των δώρων στα παιδιά του χωριού μας. Βέβαια τα δώρα μοιράστηκαν από τα μέλη του Συλλόγου στα παιδιά χωρίς να πραγματοποιηθεί η προγραμματισμένη εκδήλωση. Τα δώρα και φέτος ήταν προσφορά της Γαλάτειας Χατζηγιάννη, την οποία ευχαριστούμε θερμά και για την αμέριστη συμπαράσταση στο Σύλλογό μας.

Άλλη εορταστικοπολιτιστική περίοδος που πέρασε και φέτος χωρίς να την συνειδητοποιήσουμε, ήταν και η περίοδος των Αποκριών. Το Τριώδιο, η Τσικνοπέμπτη, η Κυριακή της Πρώτης και της Δεύτερης Αποκριάς πέρασαν σαν τις απλές άλλες ημέρες, αφού κάθε εκδήλωση και συνάθροιση απαγορεύονται. Η καθιερωμένη αποκριάτικη εκδήλωση, που πραγματοποιεί ο Σύλλογος στην αίθουσα του Σχολείου, για την διατήρηση του εθίμου του -αποκριγιώματος- δεν πραγματοποιήθηκε φέτος. Έτσι όλοι μένουμε με τις αναμνήσεις των περασμένων εποχών, με τους μασκαράδες να τριγυρνούν στους

(Συνέχεια στη σελ. 8)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ

Βρισκόμαστε στη μέση του σφοδρού τρίτου κύματος της πανδημίας COVID-19. Ελπίδα μας οι εμβολιασμοί κατά του ιού SARS-CoV-2 οι οποίοι διενεργούνται στη χώρα μας με υποδειγματική οργάνωση και ασφάλεια, αλλά με αργούς ρυθμούς λόγω της μη προμήθειας ικανού αριθμού εμβολίων από τις παράγουσες φαρμακευτικές εταιρείες στο εξωτερικό. Προσδοκία μας, να περάσουμε φέτος ένα καλύτερο Πάσχα από το περυσινό.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου, αισιοδοξώντας, αποφάσισε να προγραμματίσει μια εκδήλωση για την **ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021**, η οποία μπορεί να τηρήσει κανόνες υγειονομικής ασφάλειας: Μετάβαση με τα ιδιωτικά μας αυτοκίνητα στον ανοικτό Αρχαιολογικό χώρο του Αμφιαράειου στον Ωρωπό στις 11.30. Εκεί θα γίνει επίσκεψη με ξενάγηση. Στη συνέχεια θα γευματίσουμε, όσοι το επιθυμούν, στην παραλία των Αγίων Αποστόλων δίπλα στη θάλασσα, σε εξωτερικό χώρο. Η επίσκεψη αυτή θα πραγματοποιηθεί, αν το επιτρέψουν οι συνθήκες και τα υγειονομικά πρωτόκολλα που θα ισχύουν τότε.

Παρακαλείστε να επικοινωνήσετε μαζί μας ή να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Συλλόγου για να πληροφορηθείτε σχετικά, λίγο πριν την παραπάνω ημερομηνία.

Ο Αρχαιολογικός αυτός χώρος έχει πολύ ενδιαφέρον και είναι γνωστός σε πολύ λίγους. Βρίσκεται σε έναν λόφο 6 χιλιόμετρα περίπου νοτιοανατολικά του Ωρωπού, λίγο βορειοδυτικότερα από τον Κάλαμο και περίπου 50 χλμ. από την Αθήνα. Υπήρξε ιερός χώρος και μαντείο αφιερωμένο στον μυθικό ήρωα, μάντη και θεραπευτή Αμφιάραο. Κατασκευάστηκε περί τα τέλη του 5ου αιώνα π.Χ., και στον χώρο λειτουργούσε μαντείο και θεραπευτήριο. Στην περιοχή πραγματοποιούνταν τα Μεγάλα Αμφιαράεια, σημαντική γιορτή που διεξαγόταν κάθε πέντε χρόνια προς τιμήν του Αμφιάραου και περιλάμβανε μουσικούς και θεατρικούς αγώνες, αλλά και αθλητικούς σε ένα στάδιο που δεν έχει βρεθεί ακόμα.

Εν τω μεταξύ, για να προστατεύσουμε και τον εαυτό μας και τους γύρω μας, ας υπακούμε στις οδηγίες των ειδικών για την ασφαλή συμπεριφορά μας, ώστε η εξάπλωση του κορωνοϊού να ανακοπεί όσο γίνεται περισσότερο μέχρι να εμβολιαστεί ικανό μέρος του πληθυσμού μας για να επιτευχθεί η ανοσία της αγέλης.

Ευχόμαστε σε όλους σας, από την καρδιά μας, καλό και ευλογημένο Πάσχα με τους αγαπημένους σας.

Για οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τον Σύλλογο επικοινωνήστε με την Πρόεδρο του Συλλόγου Φ.Φ.Φ. κα Ρένα Κανιτάκη, τηλ. 6944223906, την ταμία κα Μαρία Ντούζου, τηλ. 6971899224, ή με άλλο μέλος του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΕΣ ΕΥΧΕΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής Κρήτης
ΕΥΧΕΤΑΙ
στους Φουρνιώτες,
και στους Φίλους τους
ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΠΑΣΧΑ
ΓΕΜΑΤΟ
ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Κοινωνική ζωή και κίνηση

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Ελευθερία Μπουραντάκη, κόρη της Μαρίας Βάρδα και του Νίκου Μπουραντάκη, και ο Λευτέρης Κουλάκης απέκτησαν το δεύτερο τους χαριτωμένο κοριτσάκι.

• Η Μαρία Παυλάκη, κόρη της Αθανασίας και του Δημήτρη Παυλάκη και ο Ρικάρντο Ζορζ-Ντε-Σόουζα Κλερίγκο απέκτησαν ένα χαριτωμένο κοριτσάκι..

Τα νεογέννητα να είναι γερά και τυχερά και να τα χαίρονται οι γονείς τους και οι παπούδες τους

ΠΕΝΘΗ

• Ο Γεώργιος Πρατσίνης απεβίωσε στη Θεσσαλονίκη, όπου διέμενε, και κηδεύτηκε εκεί.

• Η Μαρία Τυράκη Χα του Νικολάου απεβίωσε και κηδεύτηκε στη Φουρνή.

• Η Άννα Βουκουκλήρη Χα του Εμμανουήλ απεβίωσε και κηδεύτηκε στη Φουρνή.

• Η πρεσβυτέρα Ελένη παπα-Μανώλη Δρακωνάκη απεβίωσε και κηδεύτηκε στη Νεάπολη.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους των.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

(ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ)

Ο Γιώργος Τουτουδάκης του Μιχαήλ και της Σοφίας, εγγονός του τέως προέδρου μας Γιώργου Τουτουδάκη, πήρε το πτυχίο της Βιολογίας από το Πανεπιστήμιο του Sussex στην Αγγλία τον Ιούλιο του 2020.

Θερμά συχαρητήρια, του ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και εις ανώτερα. Να τον χαίρονται οι γονείς του.

ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ενημερωτικό Δελτίο
Συλλόγου Φουρνιωτών
και Φίλων της Φουρνής Κρήτης
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Ο Σύλλογος Φουρνιωτών
και Φίλων της Φουρνής Κρήτης
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Η Πρόεδρος του Συλλόγου
ΡΕΝΑ ΚΑΝΙΤΑΚΗ -
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ιπποκράτους 164β - 114 71 Αθήνα

Αριθ. φύλλου 113

Εκδίδεται στην Αθήνα

από Συντακτική Επιτροπή

Για επιστολές, εμβάσματα, πληροφορίες

κα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ρένα

Ιπποκράτους 164B Αθήνα

Τηλ. 210-6431251

e-mail: ikanitakis@gmail.com

ISSN: 1109 - 3668

Για συνδρομές: Εθνική Τράπεζα
της Ελλάδος

IBAN: GR230110695000069570713029

στα ονόματα: Ντούζου Μαρία,

Κανιτάκη - Γιαννοπούλου Ειρήνη

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος: Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου

Αντ/δρος: Κώστας Δεμετζός

Γεν. Γραμμ.: Εμμανουήλ Βελονάκης

Ταμίας: Μαρία Τουτουδάκη - Ντούζου

Μέλος: Ελένη Νικολαΐδου

Αναπληρωματικά μέλη:

Γεωργία Κανιτάκη

Βαρβάρα Φαλκώνη - Ανδριανάκη

Δημήτρης Χατζηδάκης

Παραγωγή - εκτύπωση:

Τυπογραφείο Νικίτα Κ. Καράλη

Γερανίου 7 Αθήνα. Τηλ. - Φαξ: 210 5233965

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η κατά παράφραση η διασκευή απόδοση του περιεχομένου της Εφημερίδας με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Γιώργος Εμμ. Πρατσίνης

Γράφει ο

Μανώλης Νικ. Παπαστεφανάκης

Ξημερώματα της 28ης Ιανουαρίου 2021 μας άφησε για πάντα ο αγαπητός μας Γιώργος.

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Πάνω Χωριό της Φουρνής. Το χωριό του, εκτός από όμορφο, είναι και ιστορικό αφού επί Τουρκοκρατίας ήταν η έδρα του Αγά, που διαφέντευε όλη την περιοχή και επίσης η έδρα της Επισκοπής Πέτρας, έως τη μεταφορά της στην Νεάπολη. Εκεί επίσης μαρτύρησε και δολοφονήθηκε ο αγιασθείς αργότερα Επίσκοπος Πέτρας Ιωακείμ Κλώντζας. Στα στενά δρομάκια του Πάνω Χωριού ο Γιώργος πέρασε όμορφα τα παιδικά του χρόνια με τους φίλους και συμμαθητές του. Αγαπούσε πολύ τη Φουρνή συγκεκριμένα, αλλά και την ευρύτερη περιοχή με την Ελούντα και την Πλάκα, όπου ο πατέρας του εργαζόταν ως υπάλληλος στο Λεπροκομείο της Σπιναλόγκα. Η Σπιναλόγκα είναι σημείο αναφοράς σε πολλά από τα βιβλία του.

Ο Πρατσίνης ήταν πολύπλευρος και ακούραστος άνθρωπος. Η πιο γνωστή πλευρά του βέβαια ήταν η συγγραφική, για την οποία έχουν γραφεί πολλά και έχει βραβευθεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Εμείς εδώ θα δούμε τις άλλες πλευρές του, μια που τον ζήσαμε από κοντά.

1) Ο Αντισυμβατικός

Ο Γιώργος ήταν ο πρώτος Φουρνιώτης που κατέβαινε το καλοκαίρι με κοντό πανταλόνι και σαγιονάρες στον Παλαίμυλο. Οι άλλοι ξενιτεμένοι-επισκέπτες της εποχής Φουρνιώτες φορούσαν

(Συνέχεια στη σελ. 3)

Συνδρομές και προσφορές εις μνήμη (σε ευρώ)

- Αγγελάκη-Γιαννέκου Κλέλια εις μνήμην των γονέων της Μανώλη και Αδαμαντίας Αγγελάκη 60
- Αγγελίδης Θράσος και Στέη 20
- Βλαχάκης Μιχαήλ του Μάρκου εις μνήμην των γονέων του Ειρήνης Δρακωνάκη του Γεωργίου και Μάρκου Βλαχάκη 50
- Γραμματικάκη-Βασενκόβεν Ναυσικά εις μνήμην του εξαδέλφου της Εμμανουήλ Κων. Παναγιωτάκη 100
- Κανιτάκη -Γιαννοπούλου Ρένα εις μνήμην Γεωργίου Πρατσίνη 50
- Κορωνάκης Νικόλαος του Ιωάννη 100
- Καθηγητής Παπαδόπουλος Νίκος εις μνήμην Γεωργίου Τουτουδάκη με την ευχή να παραμείνει η μνήμη του αιωνία και αδιάλειπτη 70
- Πλευρίδης Εμμανουήλ του Σοφοκλή εις μνήμην Νίκου Μαυροειδή και του συνεργάτη του Σπύρου Γωνιωτάκη του Ιωάννη 100
- Προκοπάκη Γεωργία 30
- Σεργάκης Εμμανουήλ του Δημ. 50
- Συγκελάκη Αφροδίτη 50
- Συσκάκης Αριστομένης του Γεωργίου 30
- Τσαγκαράκη Πόπη 20
- Τυράκη Μαρία του Εμμανουήλ 50
- Φλεμετάκη Μαρία 20
- Χαδάκη-Γιαπιτάκη Μαρία 100
- Οικογένεια Χατζηδάκη Ιωάννη 30

Σας ενημερώνουμε, πως λόγω του νέου τρόπου αποστολής της εφημερίδας, δεν είναι δυνατόν να αποστέλλονται οι χειρόγραφοι αποδείξεις συνδρομών, μέσω της εφημερίδας. Οι αποδείξεις αυτές βρίσκονται στη διάθεσή σας στα χέρια της ταμίας μας.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

■ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ακίνητο στη θέση «ΒΑΓΙΑ» Φουρνής Δήμου Αγίου Νικολάου, έκτασης 780 τ.μ., εντός ορίων οικισμού, με πηγάδι και πρόσοψη περίπου 28 μέτρων σε κοινοτικό δρόμο. Πληροφορίες: Μαρία Νίκου Παπαστεφανάκη (τηλ. 6944716216, 28410-32998, 210-3816909) και Λίδα Νίκου Παπαστεφανάκη (τηλ. 6944760122, 28410-32998).

■ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ακίνητο με παλιό αμπέλι στη θέση «ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ - ΜΕΣΑΜΠΕΛΙΑ» Φουρνής Δήμου Αγίου Νικολάου, έκτασης 1.250 τ.μ. εντός ορίων οικισμού, με πρόσοψη 20 μέτρων σε κοινοτικό δρόμο. Πληροφορίες: Μαρία Νίκου Παπαστεφανάκη (τηλ. 6944716216, 28410-32998, 210-3816909) και Λίδα Νίκου Παπαστεφανάκη (τηλ. 6944760122, 28410-32998).

Μνήμη

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΑΤΣΙΝΗ

Γράφει για τον Σ.Φ.Φ.

η Πρόεδρος: Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου

Στις 28 Ιανουαρίου 2021, έφυγε για το μεγάλο ταξίδι ο συγχωριανός μας Γιώργος Πρατσίνης.

Είχε, όπως του άξιζε άλλωστε, έναν «καλό» θάνατο: Έφυγε πλήρης ημερών, στο σπίτι του στη Θεσσαλονίκη, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα υγείας και με την οξυδέρκειά του ανέπαφη και ακμαιότατη μέχρι την τελευταία στιγμή.

Μεγάλη απώλεια πρωτίτως για την οικογένειά του αλλά και για το χωριό μας τη Φουρνή. Την Φουρνή την οποία υπεραγαπούσε. Παρότι ζούσε μακριά, σε κάθε ευκαιρία ερχόταν στο χωριό μας, απαρέγκλιτα κάθε καλοκαίρι, για να αναπνεύσει τον αέρα και τους ανθρώπους της γενέτειράς του και τον τόπο όπου ανδρώθηκε σε μια δύσκολη για την πατρίδα περίοδο, την περίοδο της ιταλογερμανικής κατοχής.

Γεννήθηκε το 1927 στη Φουρνή. Έμαθε τα πρώτα του γράμματα στο Δημοτικό Σχολείο Κεραπολίτισας. Συνέχισε τις γυμνασιακές σπουδές του στο Γυμνάσιο της Νεάπολης το οποίο τελείωσε το 1944 μετά τη ιταλογερμανική κατοχή. Το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους εγγράφεται στην Γεωπονική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ύστερα από επιτυχείς εισαγωγικές εξετάσεις. Διέκοψε τις σπουδές του το Μάιο του 1949 αφού τότε η αναβολή στράτευσης λόγω σπουδών είχε ανασταλεί εξαιτίας του εμφυλίου πολέμου. Υπηρέτησε ως απλός στρατιώτης στα Αλβανικά σύνορα βόρεια από το Νεστόριο και απολύθηκε το Μάιο του 1952 ύστερα από 36 μήνες θητεία.

Μετά την απόλυσή του το Μάιο του 1952, επιστρέφει στη Θεσσαλονίκη για να συνεχίσει τις σπουδές του. Παίρνει το πτυχίο του Γεωπόνου την άνοιξη του 1955. Προσλαμβάνεται στη δακτοκτονία του νομού Λασιθίου και διορίζεται στο υπουργείο Γεωργίας. Τοποθετείται στο Οροπέδιο Λασιθίου ως Γεωπόνος Γεωργικών Εφαρμογών και μετά από τρία χρόνια μετατίθεται στο Χανδρά Σητείας. Ακολουθεί η μετάταξή του ως προϊστάμενος στη Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων του Νομού Λασιθίου.

Σχεδιάζοντας το Υπουργείο την αποξήρανση της λιμνοθάλασσας του Μεσολλογίου, τον στέλνει μετεκπαίδευση στην Ολλανδία με τα μεγάλα φράγματα, και στη Νίμη της Γαλλίας για μελέτη των αρδευτικών δικτύων.

Στη συνέχεια, οι συνθήκες τον στρέφουν προς το εμπόριο, κληρονομιά του θείου του, και εγκαθίσταται πλέον στη Θεσσαλονίκη, όπου θα μείνει για την υπόλοιπη ζωή του και θα δημιουργήσει την οικογένειά του : την αγαπημένη του σύζυγο Ισμήνη Μιχαλάκη, συμβολαιογράφο, και τα παιδιά του Μανώλη και Λίνα (Ελπινίκη), επίσης συμβολαιογράφο, η οποία του χάρισε και το επιδόρπιο της ζωής μια χαριτωμένη εγγονούλα.

Εκτός από τα τακτικά ανταμώματα και τις συζητήσεις μας τα καλοκαίρια στη Φουρνή, στη Θεσσαλονίκη όπου διέμενε για ένα διάστημα με την οικογένειά μου, είχα την ευκαιρία, να συναναστραφώ εκεί με όλη την οικογένειά του σε χαρούμενες οικογενειακές στιγμές.

Ο Γιώργος Πρατσίνης ήταν πολυτάλαντος. Όλες οι ικανότητές του περιγράφονται σε παρακείμενο άρθρο της εφημερίδας μας. Εγώ θα σταθώ στον Πρατσίνη συγγραφέα.

Άφησε παρακαταθήκη πολλά έργα, τα περισσότερα των οποίων αναφέρονται στη Φουρνή και γενικότερα στο Μεραμπέλλο. Περιέχουν βιώματα και μνήμες προσωπικές καθώς και διηγήσεις παλαιών, ήθη και έθιμα της περιοχής, και πολλά από αυτά έχουν και ιστορική αξία. Με τα έργα του αυτά, αλλά και με τα πάμπολλα άρθρα που έχει δημοσιεύσει σε εφημερίδες και περιοδικά, διασώζει το χτες του τόπου μας. Τη χλωρίδα, τα τοπωνύμια, τα παλιά επαγγέλματα, αναπαριστά αυθεντικές εικόνες και περιστατικά από την ιταλογερμανική κατοχή, καταγράφει την πρωτογενή βιοτεχνική οικονομία, ήρωες του πολέμου και προσωπικότητες της Φουρνής, σπάνιες φωτογραφίες, προσεγμένα σχεδιαγράμματα και σκαριφήματα.

Τίτλοι των βιβλίων του είναι :

«Οδηγός κινηματογράφου για ερασιτέχνες» (Θεσ/νίκη 1975, τεχνικό εγχειρίδιο), «Ο ρασοφόρος του Θεούλη» (Θεσ/νίκη 1986, βιογραφικό μνημογράφημα), «Ένας άνδρας, δυο γυναίκες» (Θεσ/νίκη 1989, δημοσιευμένο σε συνέχειες στην καθημερινή εφημερίδα ΑΝΑΤΟΛΗ), «Ανθρωπιά χωρίς σύνορα» (Α' Έκδοση Θεσ/νίκη 1984, Β' Έκδοση Σμυρνιωτάκη Αθήνα 1989, Α' βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό της « Διεθνούς Ενώσεως Ελλήνων Λογοτεχνών, 1994), « Le Aquile Real» (μετάφραση του προηγούμενου στα παλικά και έχει βραβευτεί με τα πρώτα βραβεία σε Διεθνείς διαγωνισμούς στη Φλωρεντία, Πίζα, Κατάνια, Μεσσήνη Σικελίας κλπ), «Πνευματικές ιέριες της Φουρνής» (Μαρία Αμαριώτου - Φουρνή 1996, Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη-Θεσ/νίκη 1999, έκδοση Δήμου Νεάπολης 2000), «Μεραμπέλλο: Το Άγιον Όρος της Κρήτης» (Α' Έκδοση Θεσ/νίκη 2002, Β'

(Συνέχεια στη σελ. 3)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ, όσοι επιθυμούν να αναγγέλλουν κοινωνικά γεγονότα στα «Φουρνιώτικα Νέα» ν' απευθυνθούν στην Πρόεδρο του Συλλόγου μας, και προκειμένου για τους κατοίκους του χωριού και τους διαμένοντες εν γένει στην Κρήτη, στο μέλος του Δ.Σ. κα Βαρβάρα Φαλκώνη - Ανδριανάκη (τηλ. 6971756657) ή στον κ. Νίκο Φουτουλάκη (τηλ.: 28410 23243).

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

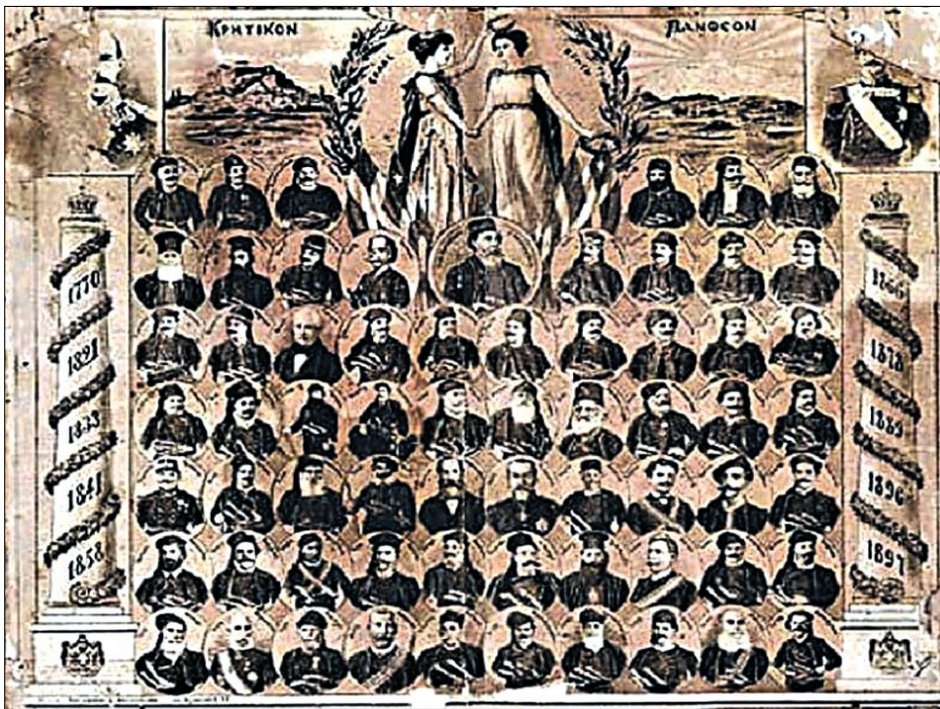
την οργάνωση επαναστατικού κινήματος:

Από τους 260.000 κατοίκους του νησιού το 1821, ένα μεγάλο μέρος (120.000) ήταν μουσουλμάνοι και μάλιστα οι 20.000 καλά εξοπλισμένοι. Αυτοί ήταν είτε Τούρκοι είτε Τουρκοκρητικοί (Κρητικοί που εξισλαμίστηκαν την περίοδο της Τουρκοκρατίας). Οι τελευταίοι ήταν φανατικότεροι από τους ίδιους τους Τούρκους. Κατά συνέπεια, ο ελληνικός-χριστιανικός πληθυσμός ζούσε σε ένα καθεστώς καταπίεσης και τρομοκρατίας, που επέβαλαν οι κατακτητές έχοντας στο νησί τρεις διοικήσεις (Χανίων, Ρεθύμνου, Μεγάλου Κάστρου). Η δράση δυο σωμάτων γενιτσάρων στο νησί χειροτέρευε την κατάσταση.

Λόγω της καταπίεσης οι μνημόνοι στη Φιλική Εταιρεία ήταν λίγοι, με αποτέλεσμα να είναι περιορισμένη η ψυχολογική προετοιμασία των κατοίκων για μία μεγάλη επαναστατική κίνηση.

Η Κρήτη ήταν απομακρυσμένη από την υπόλοιπη Ελλάδα, πράγμα που δυσκόλευε την επικοινωνία με τις άλλες επαναστατημένες περιοχές αλλά και το συντονισμό των πολεμικών κινήσεων. Επίσης, η τακτική ενσχυσή της από τη θάλασσα με άνδρες, πολεμικό υλικό και τρόφιμα θα εμποδιζόταν

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

«Πολλοί μιλούν σήμερα κι ακόμα περισσότεροι φλυαρούν για ελευθερία. Για τον Κρητικό η ελευθερία δεν υπήρξε κούφια λέξη. Οι αδιάκοποι αγώνες του κατά του ξένου δυνάστη του αποκάλυψαν το ιερό, το συγκεκριμένο της νόημα».

Παντελής Πρεβελάκης

από τη δράση του στόλου της Αιγύπτου, που βρισκόταν κοντά.

Η πνευματική στασιμότητα που παρατηρούνταν στο νησί τους δυο προηγούμε-

νους αιώνες εμποδίζει την ιδεολογική προετοιμασία της Επανάστασης μέσω της παιδείας.

Υπήρχε έλλειψη όπλων και εφοδίων.

Γράφει η
ΡΕΝΑ ΚΑΝΙΤΑΚΗ-ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
Διπλ. Πολ. Μηχανικός, MSc, DIC

Υπήρχαν 1.200 όπλα στο νησί και από αυτά τα 800 ήταν των Σφακιανών.

Όμως, παρά τις αντίξοες αυτές συνθήκες, ο πόθος των Κρητικών για ελευθερία υπερίσχυσε και τους οδήγησε στην Επανάσταση.

Πρώτο έτος της Επανάστασης (1821)

Οι Κρητικοί, όταν πληροφορήθηκαν το ξέσπασμα της Επανάστασης στην ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά, αποφάσισαν να ξεγεραθούν. Η απόφαση πάρθηκε στις συσκέψεις που έγιναν στα Σφακιά στις 7 Απριλίου (Γλυκά Νερά) και 15 Απριλίου 1821 (Μοναστήρι της Παναγίας της Θυμαίνης) και συμμετείχαν οπλαρχηγοί και πρόκριτοι από όλη σχεδόν την Κρήτη. Από την άλλη πλευρά, οι πληροφορίες για ξεσηκωμό των Κρητικών εξαγρίωσαν τους Τούρκους, που συνέλαβαν, βασάνισαν και απαγχόνισαν τον επίσκοπο Κισσάμου Μελχισεδέκ, φυλάκισαν τους επισκόπους Κυδωνίας Καλλίνικο και Ρεθύμνης Γεράσιμο, αλλά προχώρησαν και σε κακοποιήσεις χριστιανών στα Χανιά (19 Μαΐου 1821). Στις 21 Μαΐου 1821 οργανώθηκε στο Λουτρό των

(Συνέχεια στη σελ. 4)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΑΤΣΙΝΗΣ

(Συνέχεια από τη σελ. 2)

πάντα κουστούμι και πολλές φορές γραβάτα. Ο Πρατσίνης δεν καθότανε στο καφενείο για χαρτιά ή για ρακές. Το πολύ πολύ για κανένα ουζάκι ή καφέ από τα χέρια του Νικολή. Είχε τη βέσπα του και γύριζε τα χωριά από όπου μάζευε υλικό για τα βιβλία του. Προκαλούσε αίσθηση και συζητήσεις. Όπως αποδείχθηκε ήταν μπροστά από την εποχή του.

2) Ο Γεωπόνος

Σπούδασε στην Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή στην Θεσσαλονίκη, κοντά στον αδελφό της μητέρας του τον Εμμ. Σπιβακτάκη. Διορίστηκε στην Διεύθυνση Γεωργίας Λασιθίου, όπου άφησε την σφραγίδα του για τις ιδέες, την καινοτομία και την δουλειά του. Ήταν η εποχή που η Ελλάδα μας είχε μεγάλη ανάγκη τους καλούς γεωπόνους για την ανάπτυξη της. Η υπηρεσία εκτιμώντας τα προσόντα και την γλωσσολογία του τον έστειλε για μετεκπαίδευση στην Γαλλία και την Ολλανδία, χώρες πολύ προχωρημένες σε αυτό το πεδίο.

3) Ο Φωτογράφος

Ο Πρατσίνης ήταν αυτοδίδακτος φωτογράφος όταν η φωτογραφία ήταν δύσκολη και απαιτούσε μεγάλη δεξιότητα και μεράκι. Σήμερα όλα γίνονται αυτόματα με τις αποστάσεις, το χρόνο, το φως, τα διαφράγματα κ.λ.π. Ο Γιώργος έκανε μόνος του όλη την διαδικασία, μέχρι την εκτύπωση. Μάλιστα είχε γράψει και ένα βιβλιαράκι για ερασιτέχνες φωτογράφους που έκανε εντύπωση τότε. Πήρε μέρος σε ομαδικές εκθέσεις αλλά έκανε και ατομικές με βραβεία και πολλούς επαίνους.

4) Ο Κινηματογραφιστής

Αγαπούσε πολύ τον κινηματογράφο. Έκανε ντοκιμαντέρ πολύ αξιολογικά και το αξιοσημείωτο ήταν ότι όλες τις εργασίες τις έκανε μόνος του. Την λήψη, την μουσική, το σπικαρισμα, την εμφάνιση, το μοντάζ. Παιδιά εμείς τον περιμέναμε τα καλοκαίρια πώς και πώς. Ο τοίχος της Αγίας Τριάδας γινόταν οθόνη για να μας παρουσιάσει έργα δικά του αλλά και σουξέ της εποχής. Χοντρό - Λιγνό, Τσάρλι Τσάπλιν και άλλες κωμωδίες.

5) Ο Επιχειρηματίας

Σε κάποια φάση ο θεός του τον φώναξε στην Θεσσαλονίκη για να αναλάβει την επιχείρησή του με είδη Χρωμάτων, Σιδηρικών κ.α. που διατηρούσε στα Λαδάδικα (Κατούνη 30). Ο Γιώργος υπέβαλε την παραίτησή του από την Γεωργική Υπηρεσία και ανέβηκε Θεσσαλονίκη. Εδώ τα πράγματα δεν πήγαν καλά και σε μερικά χρόνια η επιχείρηση έκλεισε.

6) Ο Φιλόξενος

Ακόμα και τα τελευταία καλοκαίρια στο χωριό έβλεπε κανείς τον Πρατσίνη να συνομιλεί με ξένους που επισκέπτονταν την Φουρνή, να τους ξεναγεί και να προσπαθεί να περάσουν καλά. Μπορούσε να συνεννοηθεί άνετα γιατί μιλούσε Ιταλικά και Γαλλικά. Προσωπικά έχω εξαιρετικές αναμνήσεις από την φιλοξενία του. Είχα την τύχη να σπουδάσω στην Θεσσαλονίκη και ο Γιώργος να ζει εκεί με την οικογένειά του. Πολλές φορές λοιπόν με καλούσε για φαγητό τα μεσημέρια της Κυριακής στο σπίτι του. Όποιος έχει ζήσει την φοιτητική ζωή εκείνης της εποχής ξέρει την αξία και την σημασία του σπιτικού φαγητού και της σπιτικής ζεστασιάς. Ακόμα θυμάμαι τη νοστιμιά του φαγητού και την καλή διάθεση της αγαπημένης του Ισμήνης. Τα παιδιά τους τότε ήταν πολύ μικρά. Ο Μανόλης πρώτα και μετά η Μαρία (Ελπινίκη). Μετά το φαγητό ακολουθούσε καφεδάκι και κουβέντα μέχρι το βράδυ. Δεν συμφωνούσαμε βέβαια σε όλα, αλλά και αυτό είχε την ομορφιά του. Αυτά τα απομνημόνια στην Θεσσαλονίκη ήταν μαγικά!

7) Ο Περιεργός

Ήθελε γενικά να μαθαίνει μέχρι το τέλος της ζωής του. Ρωτούσε, κρατούσε σημειώσεις και διάβαζε συνέχεια. Τα τελευταία καλοκαίρια είχε μεγάλο ενδιαφέρον για την Εντροπία ένα θερμοδυναμικό μέγεθος, που δείχνει προς τα πού πηγαίνουν τα πράγματα μόνα τους. Ασυμπίδητα βέβαια είχε βάλει φραγμό στην αδυσώπητη Εντροπία με τις φωτογραφίες και τα βιβλία του.

8) Ο Κατασκευαστής - Καλλιτέχνης

Είχε μεγάλη υπομονή και επιμονή. Ό,τι έβαζε μπρος ήθελε να το τελειώνει. Μάζευε από τις λαϊκές χαρτόνια, ξύλα, φύλλα κ.α. και έφτιαχνε πολύ όμορφες κατασκευές. Έχει φτιάξει το θωρηκτό Αβέρωφ σε μικρογραφία, την Αγία Τριάδα της Φουρνής και πολλά άλλα.

Τελικά ο Πρατσίνης ήταν τυχερός άνθρωπος.

Στον ένα αιώνα που περίπου έζησε (94 χρόνια) είδε πολλά να συμβαίνουν. ΚΑΤΟΧΗ, ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ, ΕΜΦΥΛΙΟ, ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ, ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ, μέχρι και τον κορωνοϊό πρόλαβε!

Έφτιαξε με την αγαπημένη του και εξαιρετική Ισμήνη μια ωραία οικογένεια με δύο πολύ καλά παιδιά τον Μανόλη και την Μαρία (Ελπινίκη). Και για το τέλος της ζωής του πραγματοποιήθηκε η παράκληση της Εκκλησίας μας.

"Χριστιανά τα τέλη της ζωής ημών. ΑΝΩΔΥΝΑ, ΑΝΕΠΑΙΣΧΥΝΤΑ, ΕΙΡΗΝΙΚΑ!"

Αγαπητέ Γιώργο,

Καλοστραθιά και ας είναι ελαφρύ το χώμα της αγαπημένης σου Θεσσαλονίκης που σε σκεπάζει

Μανόλης Νικ. Παπαστεφανάκης

Μνήμη

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΑΤΣΙΝΗ

(Συνέχεια από τη σελ. 2)

Έκδοση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λασιθίου, Άγιος Νικόλαος Κρήτης 2010), «Η Μάχη της Κρήτης και η εν δυνάμει προδοσία της» (Μονογραφία), «Ως την αιωνιότητα θα σ' αγαπώ» (πραγματική ιστορία της κατοχής, Θεσ/νίκη 1984, μεταφρασμένο και στα Ιταλικά Fine L' Eternitativamero), «Λίγα ώριμα στάχυα κι από καρδιάς» (ποιήματα, Θεσ/νίκη 2002), «Αίγυπτος» (ταξιδιωτικά, Θεσ/νίκη 2005), «Τραγική τετραλογία-Ισμαήλ πασάς - Καμπάνης» (ιστορική ανασκόπηση, Θεσ/νίκη 2006), «Ο γιατρός της Σπιναλόγκας» (μυθιστόρημα, Α' Έκδοση Θεσ/νίκη 2008, Β' έκδοση Σαββάλα, 2010), «Γερμανία: Βαϊμάρη-Δρέσδη-Λειψία» (ταξιδιωτικές εντυπώσεις), «Πέτρινα χρόνια 1939-52» (Φουρνή 2012), «1912-2012 Εκατό χρόνια Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης» (Θεσ/νίκη 2012), «Ιερά Επισκοπή Πέτρας», «Μύλοι», «Φουρνιώτικα γράμματα» (για Μ. Πατεράκη)

Ο Γιώργος Πρατσίνης ήταν πολυβραβευμένος για το λογοτεχνικό του έργο.

Μεταξύ άλλων ενδεικτικά :

• Φλωρεντία 4-6-1994 : Διεθνής Διαγωνισμός Τέχνης ACADEMIA del FIORINO.

• Αθήνα 14-10-1994 : Α' ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΝΩΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ.

• Κατάνια Ιταλία 4-6-1996: Α' Βραβείο από την Accademia "FERDINANDEA" Σικελία.

• Διεθνής Διαγωνισμός στην Ποντεντέρα Ιταλίας Α' Βραβείο για το βιβλίο Le Aquile Reali».

• Κατάνια Σικελίας 4-3-1995: Accademia "FERDINANDEA" Βραβείο Λογοτεχνίας

• Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων 14-2-1998 : Βραβείο για την προσφορά του στα Ελληνικά Γράμματα

• Τιμητικές πλακέτες από τον Σύλλογο ΦΑΡΟΣ Πίζα Ιταλία, από την Ένωση Δημοσιογράφων Κρήτης, από την "TRINACRIA" Μεσσήνη Ιταλίας κλπ

Ο Γιώργος Πρατσίνης ήταν ενεργό μέλος του Συλλόγου μας. Έστειλε τακτικά πολύ ενδιαφέροντα άρθρα του στην Εφημερίδα μας και με ευχαρίστηση είχε δώσει την άδεια να δημοσιεύονται αποσπάσματα από τα έργα του.

Σε αναγνώριση του έργου του και της πολύπλευρης προσφοράς του στη Φουρνή μας, ο Σύλλογός μας Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής Κρήτης σε επίσημη τελετή που έγινε στη Φουρνή τον Αύγουστο του 2004, βράβευσε τον «ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΤΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΟ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΓΙΩΡΓΟ Ε. ΠΡΑΤΣΙΝΗ» επιδίδοντάς του και σχετική τιμητική πλακέτα.

Τα Θεράματά μας συλλυπητήρια στην αγαπημένη του σύζυγο Ισμήνη, τα παιδιά του και την εγγονούλα του.

Αγαπητέ μας Γιώργο, ας είναι ελαφρύ το χώμα της Θεσσαλονίκης που σε σκεπάζει, καλό σου ταξίδι εκεί που πας, αιωνία σου η μνήμη.

Για τον Σ.Φ.Φ.Φ.

Η Πρόεδρος: Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου

(Συνέχεια από τη σελ. 3)

Σφακιών, ως απάντηση στις Τουρκικές αγριότητες, η "Καγκελλαρία", μία τοπική κυβέρνηση, και κηρύχθηκε επίσημα η Επανάσταση. Η διαταγή των Πασάδων της Κρήτης για καθολικό αφοπλισμό των Χριστιανών δεν έγινε δεκτή από τους επαναστάτες, που κατασκεύασαν φυσέκια ("χαρτούτσια") από τα βιβλία εκκλησιών και μοναστηριών και βόλια από τα βαρίδια των ζυγαριών, για να λύσουν το πρόβλημα των πολεμοφοδίων.

Μικρή ομάδα αρχηγών του επαναστατικού κινήματος

Κάτοικοι της κρητικής υπαίθρου. Σχέδια του Βρετανού περιηγητή R. Pashley, 1834

Η πρώτη μεγάλη νίκη των επαναστατών σημειώθηκε στις 14 Ιουνίου 1821 στο Λούλο Χανίων, όπου εξοντώθηκε ένα σώμα γενιτσάρων από τα Χανιά. Οι Τούρκοι απάντησαν με σφαγές αμάχων, λεηλασίες σπιτιών, μαγαζιών και εκκλησιών στα Χανιά. Οι σφαγές επεκτάθηκαν στο Ρέθυμνο και στις 23-24 Ιουνίου στο Μεγάλο Κάστρο (Ηράκλειο), όπου οι νεκροί έφτασαν τους 700, ανάμεσά τους ο Αρχιεπίσκοπος Κρήτης Γεράσιμος και οι επίσκοποι Κνωσσού, Χερρονήσου, Λάμπης και Σφακιών, Σητείας και Διοπόλεως. Στη Σητεία οι νεκροί ήταν 300. Στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου οι Κρητικοί νίκησαν στο Ζουριδί (Μάχη των Ρουσιτικών) αλλά και στις Καλύβες και στο Βοθειακό. Μεταξύ των επικεφαλής των ήταν και ο Μιχ. Κουρμούλης που ανήκε στη γνωστή οικογένεια των Κουρμούληδων, που ήταν Τουρκοκρητικοί αλλά, συγκλονισμένοι από τις σφαγές των Ελλήνων, φάνερωσαν ότι ήταν κρυπτοχριστιανοί και τάχθηκαν με το μέρος των επαναστατών.

Παρά τα κέρδη των Κρητικών από τις μάχες αυτές σε όπλα και πολεμοφόδια, η έλλειψή τους ήταν ακόμα σημαντική. Έτσι απηύθυναν έκκληση στην Ύδρα για να στείλει στην Κρήτη τόσο πολεμοφόδια όσο και άνδρες, χωρίς όμως εισακουστών.

Στις αρχές Ιουλίου οι Έλληνες νίκησαν στο χωριό Γάλλο και ανάγκασαν τους Τούρκους, που στόχευαν να καταπνίξουν την Επανάσταση στα Σφακιά, να επιστρέψουν στο Ρέθυμνο. Μία ακόμη μεγάλη νίκη κέρδισαν οι Έλληνες στους Λάκκους εναν-

τίον του Λατίφ Πασά των Χανίων αναγκάζοντάς τον να επιστρέψει και να κλειστεί στο Κάστρο των Χανίων. Οι Ιωάννης και Βασίλης Χάλης, Αντώνης Φασούλης και Γ. Δασκαλάκης πρωταγωνίασαν στη μάχη αυτή.

Στα μέσα Ιουλίου 1821 εξελίχθηκε νέα προσπάθεια των Τούρκων να χτυπήσουν τους επαναστάτες στα Σφακιά. Η επιχείρηση οργανώθηκε από τον Σερίφ πασά του Ηρακλείου και ενισχυμένοι και με δυνάμεις από το Ρέθυμνο, κατέλαβαν τα χωριά Καλικράτης και Ασκήφου.

Στις 18 Ιουλίου έγινε συντονισμένη επίθεση των Σφακιανών στο Ασκήφου. Οι απώλειες των Τούρκων ήταν μεγάλες και υποχώρησαν προς το Ρέθυμνο και το Ηράκλειο.

Η τρίτη προσπάθεια των Τούρκων να καταλάβουν τα Σφακιά εκδηλώθηκε στο τέλος Ιουλίου 1821, με την κοινή εκστρατεία των πασάδων του Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων. Την 1η Αυγούστου οι Έλληνες επιτέθηκαν πρώτοι στην Επισκοπή αλλά έχασαν τη μάχη. Οι Τούρκοι από τα στενά του Αλμυρού μπήκαν στην επαρχία Αποκορώνου, κατέστρεψαν πολλά χωριά και εξόντωσαν 3.000 αμάχους. Η κρισιμότητα της κατάστασης οδήγησε τους Σφακιανούς να κάνουν έκκληση στις Σπέτσες για βοήθεια (13 Αυγούστου 1821), αφού οι Υδραίοι δεν είχαν ανταποκριθεί.

Δημήτριος Κουμουλής, γιος του αρχηγού της σημαντικής οικογένειας των Κουμουλήδων, Μιχαήλ. Μετά τον θάνατό του πατέρα του το 1824, ανέλαβε την αρχηγία της οικογένειας.

Παρά την νίκη των Ελλήνων στις Αλιάκες (19 Αυγούστου 1821) οι Τούρκοι έφτασαν στα Σφακιά, νικώντας τους Σφακιανούς στο Ασκήφου (29 Αυγούστου 1821). Πολλά γυναικόπαιδα θανατώθηκαν και αιχμαλωτίστηκαν και όσα μπόρεσαν κατέφυγαν στη Γαύδο. Παρά την νίκη τους οι Τούρκοι γνώριζαν ότι η Επανάσταση δεν είχε κατασταλεί, αφού πολλοί πολεμιστές είχαν καταφύγει σε ορεινές περιοχές.

Μετά την αποχώρηση των Τούρκων Πασάδων από τα Σφακιά η Επανάσταση ξανάρχισε, καθώς οι τουρκικές δυνάμεις κλείστηκαν στα κάστρα, ενώ οι Έλληνες επέστρεψαν στα χωριά τους. Την κρίσιμη αυτή στιγμή ήταν αναγκαία η ύπαρξη ενιαίας ηγεσίας του αγώνα στην Κρήτη, αφού υπήρχε ανταγωνισμός μεταξύ των Σφακιανών οπλαρχηγών και εκείνων από τις άλλες περιοχές του νησιού. Οι Κρητικοί ζήτησαν από τον Δημήτριο Υψηλάντη να ορίσει γενικό αρχηγό της Επανάστασης στην Κρήτη, προτείνοντας όμως διαφορετικά πρόσωπα. Τελικά, ο Δ. Υψηλάντης όρισε τον Μιχαήλ Κομνηνό Αφεντούλιεφ ή Αφεντούλη γενικό αρχηγό της Επανάστασης στην Κρήτη. Αυτός έφθασε στην Κρήτη στις 25 Οκτωβρίου 1821 με πολεμικό υλικό και τρόφιμα, όμως πολύ λίγα σε σχέση με όσα ήταν απαραίτητα για τον αγώνα, και επέλεξε ως έδρα της διοικήσεώς του το Λουτρό Σφακιών. Από εκεί εξέδιδε τις διαταγές του που στην αρχή φαινόταν ότι έβρισκαν "αρίστην υποδοχήν εις τα πνεύματα των Κρητών" κατά τον Κριτοβουλιδίη.

Στην επιχείρηση των Ελλήνων κατά

της Κανδάνου, πρωτεύουσα της επαρχίας Σελίνου, σκοτώθηκε ο οπλαρχηγός Γ. Δασκαλάκης.

Δεύτερο έτος της Επανάστασης (1822)

Τους δύο πρώτους μήνες του έτους τα σημαντικότερα στρατιωτικά γεγονότα ήταν η κατάληψη της Μονής Αρκαδίου από τους Τούρκους αλλά και η ανακατάληψή της από τους Κρητικούς, όπως και οι συνεχείς νίκες των Ελλήνων στα Ακόνια, το Μυλοπόταμο και τα Ανώγεια.

Στις 20 Μαρτίου 1822 αποβιβάστηκε στην Κρήτη ο Φιλέλληνας Γάλλος συνταγματάρχης Joseph Balestra (Ιωσήφ Βαλέστ), σταλμένος από τον Δ. Υψηλάντη. Αυτός διαφοροποίησε τη στρατηγική στον αγώνα των Κρητικών. Ο Balestra θεωρούσε ότι ο αγώνας έπρεπε να επικεντρωθεί στην κατάκτηση μίας πόλης - φρουρίου, επιλέγοντας το Ρέθυμνο ως καταλληλότερο στόχο.

Ο Μιχαήλ Αφεντούλιεφ, με σκοπό την κατάκτηση του Ρεθύμνου όρισε τον Balestra ως αρχηγό των ελληνικών στρατευμάτων. Στη μάχη όμως του Κάστελλου (ΝΔ του Ρεθύμνου), στις 14 Απριλίου 1822, ανάμεσα στον ελληνικό στρατό (4000 άνδρες) και τον τουρκικό από το Ρέθυμνο και το Μεγάλο Κάστρο (5000 άνδρες) οι Έλληνες ηττήθηκαν και υποχώρησαν. Ο Balestra αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους και αποκεφαλίστηκε.

Μετά την αποτυχία της κατάληψης του Ρεθύμνου οι Έλληνες πέτυχαν νίκες στην περιοχή του Μυλοπόταμου, καθώς και έξω από το φρούριο των Χανίων (Τάρατος), κατορθώνοντας να καταστρέψουν και τους αγωγούς ύδρευσης του φρουρίου.

Αυτή τη χρονική στιγμή, με την Επανάσταση σε εξάρση και τους Τούρκους αποκλεισμένους στα κάστρα, έφθασε στην Κρήτη ως εκπρόσωπος της Κεντρικής Διοίκησης της Ελλάδας, ο Πέτρος Σκυλίτσης Ομηρίδης, προκειμένου να συγκροτήσει τοπική συνέλευση. Η συνέλευση πραγματοποιήθηκε στους Αρμένους Αποκορώνου και από τις εργασίες της προέκυψε το «Προσωρινόν Πολίτευμα της νήσου Κρήτης» (21 Μαΐου 1822), κείμενο σημαντικό για την πολιτική και οικονομική οργάνωση του νησιού. Επίσης, στους Αρμένους σταθεροποιήθηκε η θέση του Αφεντούλιεφ ως γενικού αρχηγού της Επανάστασης με τον τίτλο του «Γενικού Επάρχου της Νήσου», πράγμα απαραίτητο για την επικράτηση πνεύματος ομόνοιας στις πολεμικές επιχειρήσεις.

Ο Ιωσήφ Βαλέστ ή Βαλέστρας (Joseph Balestra, - 1822) ήταν Γάλλος φιλέλληνας αξιωματικός, κορσικανικής καταγωγής, που γεννήθηκε στην Κρήτη.

Ο Αγώνας στην Κρήτη μπήκε σε κρίσιμη φάση, όταν ο Σουλτάνος ζήτησε τη βοήθεια του αντιβασιλιά της Αιγύπτου Μεχμέτ Αλή, για να καταπνίξει την Επανάσταση στο νησί. Πράγματι, στις 28 Μαΐου 1822 ο αιγυπτιακός στόλος κατέπλευσε στη Σούδα με 114 πλοία, από τα οποία 30 ήταν αιγυπτιακά πολεμικά και τα υπόλοιπα φορτηγά και μεταγωγικά, τα περισσότερα γαλλικά, που μετέφεραν στρατό και πολεμοφόδια. Στο νησί αποβιβάστηκαν 10000 πεζοί στρατιώτες (κυρίως Αλβανοί μισθοφόροι) και 500 ιππείς, με αρχηγό τον Χασάν Πασά. Τόσο ο Αφεντούλιεφ όσο και ο Σκυλίτσης υποτίμησαν αρχικά τον κίνδυνο από την αποβίβαση του αιγυπτιακού στρατού.

Στις αρχές του Ιουνίου πραγματοποιήθη-

Γράφει η
PENA KANITAKH-ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
Διπλ. Πολ. Μηχανικός, MSc, DIC

κε ελληνική επίθεση εναντίον του στρατοπέδου των Τουρκοαιγυπτίων στις Αλυκές και οι Κρητικοί νίκησαν στη Μαλάξα. Σαν απάντηση στην ελληνική νίκη ο Χασάν Πασάς συγκεντρώνοντας δύναμη 12000 ανδρών (Τούρκοι Χανίων, Σελίνου και Κισσάμου και Αιγύπτιοι) απέναντι σε 2000 Έλληνες, πέτυχε να ανακαταλάβει την Μαλάξα στις 13 Ιουνίου 1822. Ο Μιχαήλ Αφεντούλιεφ σε επιστολή του προς την κυβέρνηση της Πελοποννήσου παρουσίασε την πολύ δύσκολη κατάσταση και ζήτησε στρατιωτική και οικονομική ενίσχυση για την συνέχεια του αγώνα (17 Ιουνίου 1822).

Στις 18 Ιουλίου 1822 οι Έλληνες εξολόθρευσαν, στον Κρουσώνα, ένα μέρος των δυνάμεων του Σερίφ Πασά του Ηρακλείου (350 Αλβανούς), ο οποίος λίγες μέρες πριν είχε καταστρέψει τα Ανώγεια. Ακολούθησε ο ξεσηκωμός της ανατολικής Κρήτης (Λασιθί, Μιραμπέλλο, Σητεία) που λόγω διαφόρων συνθηκών (τρομοκρατία, λεηλασίες, έλλειψη όπλων) δεν είχε εξεγερθεί. Με όπλα που αγοράστηκαν με χρήματα του βαθύπλουτου Ψαριανού Ιωάννη Βαρθάκη, εγκατεστημένου τότε στη Ρωσία, οι επαναστάτες χτύπησαν τους Τούρκους και τους ανάγκασαν να κλειστούν στα φρούρια της Σπιναλόγκας και της Ιεράπετρας.

Παρά το γεγονός ότι οι Έλληνες απέτυχαν να καταλάβουν την Μαλάξα, όπου στην μάχη χάθηκαν πολλοί Σφακιανοί και ο αρχηγός τους Αναγν. Πρωτοπαπαδάκης, οι Τούρκοι την εγκατέλειψαν στο τέλος του 1822. Την 1η Αυγούστου ο Χασάν Πασάς κινήθηκε προς τους Λάκκους και τη Θέρισσο που κυριεύσε στις 4 Αυγούστου. Οι μεγάλες απώλειές του από τις συνεχείς μάχες στην περιοχή (500 νεκροί) τον ανάγκασαν, να αποσυρθεί στην πεδιάδα της Κυδωνίας (Μουρινές και Περιβόλια). Έτσι αδυνατώντας να καταστείλει την Επανάσταση στη δυτική Κρήτη, στράφηκε στην προσέφατα εξεγερμένη ανατολική, ώστε να μη σταθεροποιηθεί εκεί η Επανάσταση. Με συνεχείς στρατιωτικές επιχειρήσεις και λεηλασίες, με απειλές και υποσχέσεις κατάφερε να υποτάξει τους Λασιθιώτες (Οκτώβριος 1822).

Καπετάνιος Εμμανουήλ Τομπάτζης (1784-1831), λιθογραφία του Boehringer, circa 1825, National Historical museum of Greece.

Σε αυτή την κρίσιμη για την Επανάσταση στιγμή κορυφώθηκε η προ υπάρχουσα αντίθεση ανάμεσα στον Μιχαήλ Αφεντούλιεφ και τους οπλαρχηγούς, ιδιαίτερα τους Σφακιανούς, που οδήγησε στη ρήξη. Ο Αφεντούλιεφ συνελήφθη και καθαίρεθηκε από το αξίωμά του. Η διοίκηση, πλέον, στην Κρήτη ασκούνταν προσωρινά από την Καγκελλαρία. Στις 28 Νοεμβρίου 1822, οι Κρητικοί ζήτησαν να ορισθεί στη θέση του διοικητή ο Υδραίος Εμμανουήλ Τομπάτζης, αδελφός του ναυάρχου Ιάκωβου Τομπάτζη, κάτι που έγινε αργότερα, τον Απρίλιο του 1823.

(Συνέχεια στο επόμενο φύλλο μας)

Πανδημία κορωνοϊού: Ένας χρόνος μετά...

Εισαγωγή

Για περισσότερο από ένα έτος η πανδημία του κορωνοϊού Covid-19, άμεσα ή έμμεσα, ταλαιπωρεί σχεδόν ολόκληρο τον πλανήτη οικονομικά, κοινωνικά ακόμη και δημογραφικά με σχεδόν 3 εκατομμύρια θανάτους. Ευχής έργο θα ήταν να μην υπήρχε ή να είχε ήδη αντιμετωπισθεί. Δεδομένου ότι το επιθυμητό συχνότατα απέχει από την πραγματικότητα, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση, η πανδημία είναι ακόμη παρούσα, και, ως συγκροτημένες κοινωνίες, θα πρέπει να εξετάσουμε τα στοιχεία και ανάλογα να πορευόμαστε. Χωρίς να θίξει θέματα που άπτονται της ιατρικής επιστήμης και προσπερνώντας την επιχειρηματολογία των αρνητών της πανδημίας το παρόν σημείωμα προσπαθεί για μια συγκριτική αξιολόγηση επεξεργασμένων δημοσιευμένων στοιχείων από διάφορες, ιδίως ευρωπαϊκές, χώρες. [1],[2] Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στη σημαντικότερη περίπτωση της πανδημίας, την αφαίρεση ανθρώπινων ζώων.

Συγκριτικοί δείκτες

Υπό την προϋπόθεση ότι η καταγραφή τους είναι επαρκής, ο απόλυτος συγκριτικός δείκτης διαφόρων χωρών είναι οι «θανάτοι ανά εκατομμύριο κατοίκους». Ως δείκτης, το πλήθος των κρουσμάτων και των δοκιμών (τεστ) υστερεί ως προς τη δυνατότητα σύγκρισης διαφόρων χωρών, γιατί δεν είναι ενιαίος ο τρόπος καταγραφής τους (ενδεικτικά, ως κρούσματα μπορεί να θεωρούνται μόνον οι νοσήσαντες, ενώ οι δοκιμές μπορεί να αφορούν μόνον τους αυτοβούλως προσελθόντες σε εξεταστικά κέντρα).

Με τις όποιες επιφυλάξεις, όσον αφορά τον δείκτη «καταγεγραμμένα κρούσματα ανά 100.000 κατοίκους», έως την 1η.04.2021 η χώρα μας με 2.563 κρούσματα, συγκριτικά, είχε πολύ καλή επίδοση, έχοντας την 36η χαμηλότερη τιμή μεταξύ 39 ευρωπαϊκών χωρών (περιλαμβάνονται χώρες με πληθυσμό μεγαλύτερο από 200.000 κατοίκους, ενώ δεν περιλαμβάνονται η Τουρκία και η Κύπρος που, γεωγραφικά, θεωρούνται ασιατικές χώρες). Το Μαυροβούνιο, η Τσεχία και η Σλοβενία με 14.524, 14.330 και 10.371 κρούσματα, αντίστοιχα, είχαν τις υψηλότερες τιμές του δείκτη, ενώ η Ισλανδία, η Νορβηγία και η Φινλανδία με 1.819, 1.772 και 1.398 κρούσματα, αντίστοιχα, είχαν τις 3 χαμηλότερες.

Στο εσωτερικό της χώρας μας, οι Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) της Κρήτης κατέγραψαν από τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη, με αυτή του Λασιθίου να υστερεί μόνο της Π.Ε. Κεφαλληνίας (579 κρούσματα). Ειδικότερα, οι Π.Ε. Ρεθύμνης (1.297 κρούσματα), Ηρακλείου (1.098 κρούσματα), Χανίων (936 κρούσματα) και Λασιθίου (585 κρούσματα) την 1η.04.2021 είχαν την 34η, την 38η, την 42η και την 51η χαμηλότερη τιμή του δείκτη μεταξύ 52 Π.Ε., ενώ οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Πέλλας και Λαρίσης με 4.022, 3.797 και 3.549 κρούσματα, αντίστοιχα, είχαν τις 3 υψηλότερες τιμές.

Παρεμπιπτόντως, όσον αφορά τον δείκτη «κρούσματα ανά 100 δοκιμές (τεστ)» και τους θανάτους, κατά το δίμηνο Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2021 η χώρα μας, συγκριτικά με το δίμηνο Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2020, κατά το οποίο κατέγραψε τις χειρότερες επιδόσεις της, παρουσίασε 30% λιγότερα κρούσματα (4,4 έναντι 6,4) και σχεδόν τους μισούς θανάτους (2.116 έναντι 3.971). Να επισημανθεί ότι δεν δημοσιοποιούνται στοιχεία θανάτων ανά Π.Ε., ενδεχομένως για την αποφυγή του σχηματισμού λανθασμένων εντυπώσεων (ενδεικτικά: η κατοικία του θανόντος και ο τόπος θανάτου (συνήθως, νοσοκομείο) να βρίσκονται σε διαφορετικές Π.Ε.).

Επιπτώσεις από την πανδημία

Γενικά, η Ευρώπη είναι η πλέον πληγείσα ήπειρος του πλανήτη. Στις 31.03.2021, παγκοσμίως, στις 14 χώρες με την υψηλότερη τιμή του δείκτη «θανάτοι ανά εκατομμύριο κατοίκους» δεν υπήρχε παρά μόνο

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Μηνιαία μεταβολή του δείκτη «Θάνατοι ανά εκατομμύριο κατοίκους» σε 39 ευρωπαϊκές χώρες (Μάρτιος 2020 - Φεβρουάριος 2021)

	2.21	1.21	12.20	11.20	10.20	9.20	8.20	7.20	6.20	5.20	4.20	3.20
Βαλκανική	2.21	1.21	12.20	11.20	10.20	9.20	8.20	7.20	6.20	5.20	4.20	3.20
Β. Μακεδονία	133	171	345	378	125	67	53	90	80	28	34	5
Βοσ.-Ερζεγοβίνη	107	196	416	452	118	74	86	46	10	26	14	4
Ρουμανία	105	134	225	233	115	62	68	37	20	28	34	5
Μαυροβούνιο	325	202	287	304	227	108	83	61	5	3	8	3
Βουλγαρία	169	223	494	418	67	27	37	22	13	10	8	1
Σλοβενία	160	382	595	542	102	9	7	4	1	9	37	7
Κροατία	118	268	513	318	68	24	10	9	1	7	17	1
Αλβανία	147	73	125	106	45	34	45	33	11	1	6	5
Σερβία	47	90	184	94	9	4	15	35	4	7	18	3
Ελλάς	68	92	227	181	23	12	6	1	1	3	9	5
Αν.-Κεν. Ευρώπη	2.21	1.21	12.20	11.20	10.20	9.20	8.20	7.20	6.20	5.20	4.20	3.20
Μολδαβία	132	109	170	129	116	81	55	59	61	45	29	1
Ουγγαρία	257	302	486	328	107	17	2	1	6	21	31	2
Τσεχία	385	444	309	464	257	23	4	3	3	8	19	4
Πολωνία	174	218	301	312	86	13	9	6	11	11	16	1
Ελβετία	61	200	318	301	29	7	3	2	5	19	146	56
Αυστρία	87	168	325	243	36	8	2	1	4	9	49	16
Ρωσία	88	110	117	84	50	25	23	31	32	25	8	0
Ουκρανία	76	94	140	121	71	36	21	12	11	10	6	0
Σλοβακία	468	451	253	119	31	3	1	0	0	1	4	0
Λευκορωσία	27	31	29	19	15	16	13	17	17	16	10	0
Βόρεια Ευρώπη	2.21	1.21	12.20	11.20	10.20	9.20	8.20	7.20	6.20	5.20	4.20	3.20
Σουηδία	103	301	190	84	5	5	8	24	83	170	254	38
Λιθουανία	161	458	396	131	27	2	2	1	3	9	14	3
Δανία	37	142	82	21	13	4	2	2	6	20	61	18
Λετονία	225	298	231	73	19	2	1	1	3	5	8	0
Εσθονία	133	142	85	36	6	1	1	0	0	18	35	4
Νορβηγία	10	24	19	9	2	2	2	1	2	5	31	8
Φινλανδία	13	21	29	7	3	1	1	0	2	18	36	3
Ισλανδία	0	0	6	35	15	0	0	0	0	0	23	6
Δυτική Ευρώπη	2.21	1.21	12.20	11.20	10.20	9.20	8.20	7.20	6.20	5.20	4.20	3.20
Ην. Βασίλειο	240	476	221	181	66	10	68	32	72	170	370	35
Βέλγιο	84	134	247	432	139	10	15	6	23	131	559	119
Πορτογαλία	354	568	236	199	56	15	9	15	15	41	81	18
Ισπανία	225	176	114	200	89	38	38	1	27	49	330	201
Ιταλία	151	236	302	291	48	7	6	6	23	87	249	217
Γαλλία	157	180	172	252	77	20	6	7	15	65	315	62
Ολλανδία	91	145	122	116	60	11	5	2	9	62	217	68
Λουξεμβούργο	86	130	270	270	55	2	16	6	0	29	101	46
Ιρλανδία	201	214	36	31	22	6	2	5	18	78	239	17
Γερμανία	149	286	203	80	13	2	2	2	5	23	69	11
Μάλτα	106	113	176	174	66	52	7	0	0	11	9	0

μία μη ευρωπαϊκή χώρα (ΗΠΑ, στη 12η θέση με 1.708 θανάτους). Επικεφαλής η Τσεχία, η Ουγγαρία, το Μαυροβούνιο και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη με 2.473, 2.151, 2.028 και 2.021 θανάτους, αντίστοιχα, ενώ συνολικά 13 χώρες είχαν τιμή υψηλότερη από 1.500 θανάτους. Η χώρα μας ήταν στην 29η θέση με 779 θανάτους, ενώ η Φινλανδία, η Νορβηγία και η Ισλανδία στη 37η, στη 38η και στη 39η θέση με 152, 123 και 85 θανάτους, αντίστοιχα. Στις ΗΠΑ υπήρξαν Πολιτείες με τιμές του δείκτη υψηλότερες και από αυτές στις πλέον πληγείσες ευρωπαϊκές χώρες. Ενδεικτικά, στις Πολιτείες του Νιου Τζέρσι, της Νέας Υόρκης και της Μασαχουσέτης ο δείκτης ήταν 2.765, 2.600 και 2.493, αντίστοιχα, ενώ από τις 50 Πολιτείες οι 28 είχαν τιμή του δείκτη υψηλότερη από 1.500 θανάτους, διπλάσια από αυτή της χώρας μας.

Υπήρξαν χώρες που έναντι της πανδημίας επέλεξαν ως πρώτη προτεραιότητα τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας αδιαφορώντας, εν πολλοίς, για την, κατά το δυνατόν, προστασία της ζωής, ιδίως των ευάλωτων ομάδων. Το τίμημα ήταν και είναι βαρύ και σε απώλειες ανθρώπινων ζώων, χωρίς την αποφυγή της οικονομικής ύφεσης, ακόμη και της εξουσίας. Από τις προεξάρχουσες, η Βρετανία (τελικά, άλλαξε πολιτική), οι ΗΠΑ (η αποτυχημένη διαχείριση της πανδημίας ήταν η αιτία για την ήττα του Ντ. Τραμπ στις πρόσφατες προεδρικές εκλογές), η Βραζιλία (ο πρόεδρος της εξακολούθησε να θεωρεί την πανδημία, απλώς, μια αιτία θανάτου), η Σουηδία (ο βασιλιάς της παραδέχτηκε την αποτυχία των κυβερνητικών επιλογών) και η Ολλανδία έχουν την 8η, τη 12η, τη 17η, την 23η και την 35η υψηλότερη τιμή του δείκτη, παγκοσμίως. [3] Στις εν λόγω 5 χώρες, με το 8% του παγκόσμιου πληθυσμού, μέχρις στιγμής έχει καταγραφεί το 37% των περίπου 2.800.000 θανάτων από τον κορωνοϊό, παγκοσμίως.

Ο απόλυτος δείκτης

Όσον αφορά τον δείκτη «θανάτοι ανά εκατομμύριο κατοίκους», πέρα από τη σύγκριση των τιμών του από χώρα σε χώρα σε ετήσια βάση, περισσότερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μηνιαία μεταβολή των τιμών

του από τον Μάρτιο 2020 έως τον Φεβρουάριο 2021 (βλέπετε Πίνακα 1). Οι 39 χώρες κατατάχθηκαν σε 4 ομάδες (Βαλκανική χερσόνησος, Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη, Βόρεια Ευρώπη και Δυτική Ευρώπη, με εικαζόμενη ομοιόμορφη μεταβολή των τιμών του δείκτη για κάθε ομάδα. Με έντονη γραφή επισημαίνεται για κάθε χώρα η μέγιστη τιμή που έλαβε ο δείκτης κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Οι μεγαλύτερες τιμές του δείκτη καταγράφηκαν στη Σλοβενία, στην Πορτογαλία, στο Βέλγιο και στην Κροατία με 595, 568, 559 και 513 θανάτους, αντίστοιχα (στη χώρα μας: 227 θάνατοι). Συνολικά, καταγράφηκαν από 7 μέγιστες τιμές τον Απρίλιο και τον Νοέμβριο 2020, 14 τον Δεκέμβριο 2020, 9 τον Ιανουάριο 2021 και 3 τον Φεβρουάριο 2021, συνεπώς οι εξάρσεις των τιμών αφορούν τη χειμερινή περίοδο, με ό,τι αυτό σημαίνει σε επίπεδο αναζήτησης αιτιών και «θεραπευτικών» μέτρων.

Για κάθε μήνα, οι χώρες κατατάχθηκαν σε φθίνουσα σειρά με βάση τις τιμές του δείκτη. Οι 13 χώρες με σειρά κατάταξης 1-13 (ομάδα 1-13) θεωρούνται αυτές με τις χειρότερες επιδόσεις και, για εποπτικούς λόγους, τα σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται σκιασμένα στον Πίνακα 1. Οι χώρες με σειρά κατάταξης 14-26 και 27-39 θεωρούνται αυτές με μεσαίες και με τις καλύτερες επιδόσεις, αντίστοιχα (ελλείψει χώρου, τα σχετικά στοιχεία δεν παρουσιάζονται στο παρόν σημείωμα).

Από την εικόνα που σχηματίζουν τα σκιασμένα στοιχεία του Πίνακα συνάγεται το συμπέρασμα ότι από τον Μάρτιο έως και τον Ιούνιο 2020 η πανδημία έπληξε τη Σουηδία και την ομάδα της Δυτικής Ευρώπης (με την εξαίρεση της Γερμανίας και της Μάλτας), με παρουσία από 7 έως 10 χώρες, ανάλογα με τον μήνα, στην ομάδα 1-13. Από τον Ιούλιο έως και τον Δεκέμβριο 2020 στην ομάδα 1-13, πέρα από τη Μολδαβία, είχαν έντονη

Πηγές

- <https://www.worldometers.info/coronavirus>
- <https://lab.imedd.org/covid19/>
- Δημοσιεύματα του Τύπου
- <https://www.gnomikologikon.gr/catquotes.php?categ=2575>

Γράφει ο
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Δρ χημικός μηχανικός
(e-mail: dhadjidakis@yahoo.com)

παρουσία 6 έως 8 βαλκανικές χώρες (καθόλου η χώρα μας), ανάλογα με τον μήνα. Τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο 2021 η εικόνα στην ομάδα 1-13 είναι πιο συγκεχυμένη, και οι 4 ομάδες χωρών είχαν παρουσία με 2 έως 4 χώρες.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η χώρα μας μέχρις στιγμής έχει 5 και 7 παρουσίες στην ομάδα 14-26 και 27-39, αντίστοιχα και καμία στην ομάδα 1-13, όπως και η Εσθονία, Νορβηγία, Φινλανδία και Ισλανδία, οι μόνες από τις 39 χώρες. Γενικότερα, με την εξ αρχής εξαίρεση της Σουηδίας και πρόσφατα της Λιθουανίας και της Λετονίας, οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης δεν κατέγραψαν υψηλές τιμές του δείκτη.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι σε χώρες βαλκανικές, αλλά και άλλες του μεγέθους της χώρας μας, με τιμές του δείκτη παρόμοιες ή και χαμηλότερες από αυτές της χώρας μας, μετά από τον περασμένο Οκτώβριο ο δείκτης «απογειώθηκε», με αποτέλεσμα, μεταξύ των 39 χωρών, η Τσεχία και η Ουγγαρία να έχουν τις 2 υψηλότερες τιμές του δείκτη σε ετήσια βάση, ενώ οι Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Πορτογαλία να έχουν τιμές μεταξύ των 15 υψηλότερων.

Κατακλείδα

Αναμφίβολα, η πανδημία του κορωνοϊού Covid-19 έχει πλήξει δεινώς σχεδόν το σύνολο του πλανήτη και περισσότερο την Ευρώπη. Μέχρι τη μετατροπή της σε μια «απλή» ασθένεια και την αντιμετώπιση της με εμβολιασμό, όπως τη γρίπη, δεν θα πρέπει να αγνοείται η σημαντική αύξηση της θνησιμότητας που μπορεί να προκαλέσει. Στους πρώτους μήνες της πανδημίας η χώρα μας αντέδρασε επιτυχώς συγκρατώντας τη θνησιμότητα από τον κορωνοϊό μεταξύ των χαμηλότερων επιπέδων στην Ευρώπη. Ήταν το δίμηνο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2020 που η χώρα μας κατέγραψε σημαντική αύξηση των θανάτων, χωρίς, όμως, αυτή να περιλαμβάνεται μεταξύ των χειρότερων επιδόσεων στην Ευρώπη, γιατί άλλες χώρες, κυρίως βαλκανικές, κατέγραψαν πολύ μεγαλύτερες αυξήσεις της θνησιμότητας. Μετά από ένα χρόνο πανδημίας, στη χώρα μας η σχετική θνησιμότητα κυμαίνεται μεταξύ των 11 χαμηλότερων στην Ευρώπη, με μικρή τάση επιδείνωσης.

Θα πρέπει να επωφεληθούμε από την εμπειρία άλλων χωρών, τόσων γειτόνων μας της Βαλκανικής, όσο και άλλων του μεγέθους της χώρας μας (Ουγγαρία, Τσεχία και Πορτογαλία), των οποίων η «χαλάρωση» στην εφαρμογή περιοριστικών μέτρων επί 2-3 μήνες εκτίναξε τη μηνιαία θνησιμότητα από παρεμφερή, αν όχι χαμηλότερα επίπεδα, σε τριπλάσια και τετραπλάσια από αυτά της χώρας μας.

Διατήρηση ή και αύξηση της σημερινής «χαλάρωσης» της κοινωνίας μας, ακόμη και σε επίπεδο πολιτικής ηγεσίας με τα γνωστά επικοινωνιακά αποτήματα («ποδηλατάδες», γεύματα με συνωστισμό, υποστήριξη διαδηλώσεων κ.ά.) δεν μπορεί παρά να επιδεινώσει την κατάσταση. Αλλωστε, να κάνεις το ίδιο πράγμα ξανά και ξανά και να περιμένεις διαφορετικά αποτελέσματα παραπέμπει σε παράνοια και όχι σε παρέμβαση του «Θεού της Ελλάδας» που δεν υπάρχει παρά μόνο στον χώρο του αθλητισμού. [4]

Η θέση της Γυναίκας στην Κρήτη στο πέρασμα των αιώνων

Με αφορμή την ημέρα της γυναίκας που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 8 Μαρτίου, ας δούμε ποια είναι η θέση της γυναίκας στην Κρήτη από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Η γυναίκα στη Μινωική εποχή είχε εξέχουσα και ξεχωριστή θέση. Συμμετείχε μάλιστα με σημαντικούς ρόλους τόσο στην κοινωνική όσο και στην θρησκευτική ζωή. Οι γυναίκες στη Κρήτη είχαν περισσότερη ελευθερία από τις γυναίκες σε κάθε άλλο πολιτισμό της εποχής, ακόμα περισσότερο και από αυτές της Αιγύπτου. Γι' αυτό η μινωική κοινωνία θεωρείται μητριαρχική.

Την καθημερινή συμμετοχή τους στις δημόσιες εκδηλώσεις την θεωρούσαν εντελώς φυσική κι επομένως ελεύθερη. Έπαιρναν μέρος σ' όλες τις δημόσιες εκδηλώσεις ως χειραφετημένες γυναίκες. Συμμετείχαν σε θρησκευτικές πομπές, πανηγύρια και χορούς, καθώς και στα ταυροκαθάψια και είχαν ενεργό μέρος στο κυνήγι, όπως μαρτυρούν οι τοιχογραφίες, τα αγγεία, οι σφραγιδολίθοι και άλλα ευρήματα των ανασκαφών. Μάλιστα δεν θεωρείτο ταμπού μια γυναίκα να ενασχολείται με εργασίες που σήμερα θα χαρακτηρίζαμε αντρικές, όπως καπετάνισσα, ξυλοκόπος, πυγμάχος κ.ά.

Πρωταγωνιστικός είναι ο ρόλος της γυναίκας και στη Θρησκεία καθώς το Ιερατείο αποτελούνταν κυρίως από γυναίκες ενώ όπως φαίνεται και σε παραστάσεις που έχουν διασωθεί, κατά τη διάρκεια θρησκευτικών τελετών οι ελάχιστοι άνδρες που συμμετέχουν φορούν γυναικείες στολές.

Ένας σημαντικός ρόλος της γυναίκας στη Μινωική εποχή ήταν αυτός της μητέρας γι' αυτό και η Θεότητα της μητρότητας, της γονιμότητας, της ευφορίας των καρπών και της αναπαραγωγής τη βρίσκουμε σε ειδώλια ή τοιχογραφίες με εκτεθειμένο το στήθος. Αυτό άλλωστε αποτελεί δείγμα της υπερηφάνειας που νιώθουν οι γυναίκες για τη μητρότητα.

Οι Μινωίτισσες ήταν πρόσωπα χωρίς κοινωνικές προκαταλήψεις. Η αναγνώριση αυτή που τις καταξίωνε κοινωνικά, τις βοηθούσε να κατακτήσουν υψηλά δημόσια αξιώματα, όπως είναι το αξίωμα της βασίλισσας. Η ιδιότητα αυτή ήταν αυτόνομη, χωρίς να απορρέει δηλαδή από την ιδιότητα του βασιλιά άνδρα της. Στο κοινωνικό σύστημα των Μινωιτών, τα παιδιά διαδέχονται τη μητέρα και όχι τον πατέρα. Η διαδοχή αφορά όλα τα δικαιώματα, μεταξύ των οποίων είναι το όνομα και η φυλετική συγγένεια, ενώ κληρονομούν μονάχα οι θυγατέρες. Στη Μινωική Κρήτη οι γυναίκες παντρεύονταν μόνο όταν ήταν ικανές να ρυθμίσουν μόνες τους τα οικιακά θέματα και έπειτα από τον γάμο η ατομική περιουσία της ελεγχόταν αποκλειστικά από την ίδια. Το ζευγάρι μπορούσε να χωρίσει όποτε ήθελε, όποιος από τους δύο και αν το αποφάσιζε. Μετά το χωρισμό η γυναίκα ξανάπαιρνε την προίκα της και τα μισά από όσα είχε αποκτήσει το ζευγάρι στην κοινή τους ζωή. Ωστόσο, αν η γυναίκα πέθαινε εντός γάμου, ο άντρας ήταν υποχρεωμένος να δώσει την προίκα της στην φυλετική ομάδα από την οποία είχε προέλθει. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, «αν μια αστή γυναίκα παντρευτεί δούλο, τα παιδιά του θεωρούνται καλής οικογενείας. Αν, όμως, ένας πολίτης, έστω και ο πρώτος από τους πολίτες, έχει γυναίκα ξένη ή παλλακίδα, τα παιδιά τους δεν απολαμβάνουν καμίας υπολήψεως».

Η ανατροφή των παιδιών εικάζεται πως δεν άλλαξε για

χιλιετίες, όπως συμβαίνει, εξάλλου, με όλους τους λαούς που διαθέτουν μακροχρόνιες παραδόσεις. Οι Μινωίτισσες δασκάλευαν τα κορίτσια τους, ώστε να γίνουν οι αυριανές μητέρες και σύζυγοι, ενώ τα αγόρια βοηθούσαν τον πατέρα τους στη δουλειά του, μαθητεύοντας έτσι στο μελλοντικό τους επάγγελμα. Όλα αυτά τα σχετικά με τον γάμο χαρακτηριστικά, η ελεύθερη διάθεση της περιουσίας, η κληρονομιά, η διαδοχή, υπογραμμίζουν την υψηλή κοινωνική θέση της Κρητικής γυναίκας.

Όσο για την εξωτερική εμφάνιση των γυναικών της εποχής, οι τοιχογραφίες που έχουν σωθεί είναι αποκαλυπτικές! Η περίφημη «Παριζιάνα» αλλά και οι Γαλάζιες Κυρίες» μας δείχνουν γυναίκες κομψές και περιποιημένες. Έβαφαν τα χείλια, τα μάτια και τα νύχια τους, λείπτανιν τα φρύδια τους και είχαν μακριά μαλλιά με περίτεχνες κομμώσεις. Τα μινωικά φορέματα και τα κοσμήματα προκαλούν ακόμα και σήμερα το θαυμασμό. Φορούσαν ακόμα καπέλα και ψηλά τακούνια, ενώ το νερό που κυλούσε άφθονο στα διαμερίσματά τους φανερώνει ότι η καθαριότητα αποτελούσε τη βάση της ομορφιάς.

Η ισοτιμία των γυναικών στην Μινωική Κρήτη φανερώνει μια ανώτερη αντίληψη της ζωής. Το συγκλονιστικό στον μινωικό κόσμο είναι η χάρη και ισορροπία των φύλων. Οι ρόλοι είναι διακριτοί. Μια πλούσια, μη πολεμοχαρής και εκλεπτυσμένη κοινωνία που δεν είχε λόγο να μην αναγνωρίζει ισότητες και δυνατές γυναίκες δίπλα σε εξίσου δυνατούς άντρες. Στην Κρήτη φαίνεται να ήταν όλοι ευτυχισμένοι.

Με την κάθοδο των Δωριέων η γυναίκα της Κρήτης εξακολουθεί να διατηρεί τη μινωική ακτινοβολία της. Επιγραφικά στοιχεία αποκαλύπτουν ότι η γυναίκα της Κρήτης, την περίοδο αυτή βρισκόταν σε πλεονεκτική θέση, σε σχέση με τις γυναίκες της Αθήνας και άλλων ελληνικών πόλεων.

Κατά την περίοδο των ρωμαϊκών και βυζαντινών χρόνων και ιδιαίτερα μετά την επικράτηση του Χριστιανισμού, η θέση της Κρητικής αλλάζει μορφή. Ο ρόλος της υποβιβάζεται στη νέα κοινωνική δομή και χάνει ουσιαστικά δικαιώματα λόγω των κοινωνικών και θρησκευτικών αντιλήψεων της εποχής.

Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, η Κρήτη και ιδιαίτερα το Μεγάλο Κάστρο, δέχτηκε πρόσφυγες από τη βασιλεύουσα, ευγενείς και λόγιους, που έδωσαν μια πνευματική ώθηση στο νησί. Η γυναίκα στη βενετοκρατούμενη Κρήτη αναλαμβάνει την ανατροφή και διαπαιδαγώγηση των παιδιών, καλλιεργεί τις παραδόσεις, που αποτελούν το στήριγμα του υπόδουλου Κρητικού λαού και διατηρεί αναλλοίωτο το εθνικό και θρησκευτικό φρόνημα. Συμμετέχει στις θρησκευτικές και κοινωνικές εκδηλώσεις και η ζωή της αποκτά μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Οι γυναίκες της εποχής μπορούσαν να αναδείξουν τις ικανότητές τους στον εμπορικό τομέα αλλά και να εργαστούν για άλλους, ωστόσο, ο μισθός τους ήταν μικρότερος από τον μισθό ενός άντρα που έκανε την ίδια δουλειά.

Η συμμετοχή τους στις διάφορες εξεγέρσεις κατά των κατακτητών δεν είναι αμελητέα.

Η Κρητική λογοτεχνία με το αριστουργηματικό έπος του Βιτσέντζου Κορνάρου «Ερωτόκριτος», μας συστήνει την γυναίκα της Αναγέννησης, στην οποία συνυπάρχει η ευαισθησία, η σεμνότητα, η ψυχική ευγένεια, η πνευματική ωριμότητα, αλλά και η τόλμη και το συγκρατημένο ερωτικό πάθος.

Γράφει η
ΓΕΩΡΓΙΑ ΕΜΜ. ΚΑΝΙΤΑΚΗ

Μια δυνατή προσωπικότητα που αγωνίζεται να κατακτήσει βασικά γυναικεία δικαιώματα.

Μετά την τουρκική κατάκτηση, τα φώτα της Αναγέννησης άρχισαν να σβήνουν στην Κρήτη. Ο πνευματικός σκοταδισμός που ακολούθησε κάλυψε ολόκληρη τη Μεγαλόνησο. Σε αυτή τη σκοτεινή περίοδο της κρητικής ιστορίας, η γυναίκα της Κρήτης διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Ως παιδαγωγός και δασκάλα του σπιτιού, εμπνέει στα παιδιά της την αγάπη στο Χριστό και τις πολιτισμικές αξίες. Με το ίδιο πάθος τους μεταδίδει τον πόθο για λευτεριά και το μίσος κατά των τυράννων. Οι καταπιέσεις, οι ωμότητες και βιαιότητες, οι αναγκαστικοί εξισλαμισμοί και η εξαντλητική φορολογία, όπλιζαν τα χέρια των υπόδουλων και πυροδοτούσαν τις αλληπάλληλες εξεγέρσεις τους. Από την έναρξη της επανάστασης η κρητική συμπεριφορά στον άνδρα της, αναλαμβάνει επικίνδυνη αποστολή και με τη δράση και την έντονη παρουσία της ανατρέπει τον κανόνα ότι «οι άνδρες πολεμούν και οι γυναίκες θρηγνούν». Με κυριότερο όπλο την θερμότητα της ψυχής της συμμετείχε στους απελευθερωτικούς αγώνες και στην διατήρηση της πατρογονικής κληρονομιάς έως την απελευθέρωση το 1897.

Στα νεότερα χρόνια στο συγκλονιστικό γεγονός του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η παρουσία της Κρητικής είναι καθοριστική. Στη Μάχη της Κρήτης καθώς και στην Αντίσταση, ζει ασύλληπτες τραγωδίες. Παλεύει απεγνωσμένα να κρατήσει στη ζωή ορφανά και υπερήλικες, ενώ πολεμά σαν άντρας και συνεχίζει ολόψυχα την προσφορά της στην Αντίσταση. Περιθάλπει στο σπίτι της με κίνδυνο της ζωής της αντάρτες ή περιπλανώμενους συμμάχους που βρίσκονται ακόμα στην Κρήτη, δουλεύει ως ασυρματίστρια, γίνεται αντάρτισσα. Κακοποιείται, φυλακίζεται, εξορίζεται και θυσιάζεται για την πατρίδα κάνοντας το χρέος της, γράφοντας με το αίμα της μια ιστορία απίστευτου ηρωισμού και αυτοθυσίας. Στέκεται ισότιμα δίπλα στον κρητικό πολεμιστή, λυγερή και απροσκύνητη! Η γυναίκα της Κρήτης!

Σαφέστατα, με την πάροδο των αιώνων, από την μινωική εποχή, ο ρόλος της γυναίκας αποδυναμώνεται. Στα νεότερα χρόνια την συναντάμε να «στέκεται ένα βήμα πίσω από τον άντρα της». Οι πλειοψηφία των Κρητικών όμως σέβονταν τις γυναίκες τους ακόμα και αν δεν είχαν τις ελευθερίες που έχουν σήμερα. Όπως έλεγαν οι παλιοί «ο άντρας είναι το κεφάλι και η γυναίκα ο λαϊμός. Αν δεν κουνήσει όμως ο λαϊμός, το κεφάλι δεν μπορεί να γυρίσει».

Η θέση της γυναίκας σήμερα έχει αποκατασταθεί και στέκεται ισότιμη απέναντι στον άντρα. Όχι μόνο ως μητέρα, σύζυγος και αγωνίστρια της καθημερινότητας, αλλά και στους χώρους εργασίας, στα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα.

Περήφανη κι εγώ ως κρητικιά, σας παραθέτω τη ρήση του μεγάλου κρητικού συγγραφέα Νίκου Καζαντζάκη:

«**Τα τετραθέμελα του κόσμου τούτου: ψωμί, κρασί, φωτιά, γυναίκα**».

«Ανεστορούμαι και γράφω

Όντε δα σ' ανεστορηθώ

κι' όντε δα σε λογιάσω

μού 'ρχεται να κουζουλαθώ

και τα βουνά να πιάσω...»

(Συνέχεια από το φύλλο 111)

Η ζωή κατά την κατοχή ήταν πολύ δύσκολη. Ένα αυγό, ένα ποτήρι γάλα, λάδι, χόρτα του βουνού, κουκιά, ένα κοτόπουλο, κρασάκι και ρακή πάντα υπήρχαν στα σπίτια των Φουρνιωτών. Έλλειπαν όμως όλα τα άλλα και κυρίως το ψωμί που για να «αυγατίζει» η μικρή ποσότητα κριθαριού την οποία παρήγαν την ανακάτευαν με λαθούρι και ταγή (Βρώμη). Παπούτσια, ρούχα, τσιγάρα, καφές, τσάι, μακαρόνια, ρύζι, πατάτες, φασόλια κλπ. δεν υπήρχαν. Τη ζάχαρη την είχε αντικαταστήσει η Χαρουμπία, ένα σκούρο σιρόπι που έβγαζαν βράζοντας πολλές ώρες τα χαρούπια. Ακόμη και το αλάτι, που είναι απαραίτητο στοιχείο για τον οργανισμό, έλειψε γιατί τις αλυκές στην Ελούντα τις είχαν επιτάξει οι Ιταλοί.

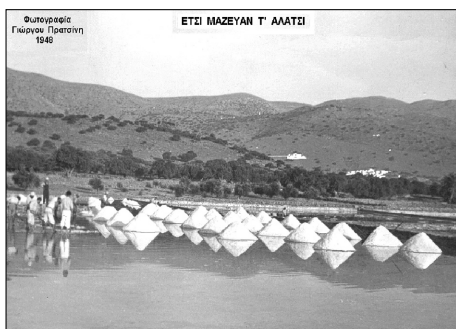
Και με την ευκαιρία, να σημειώσουμε, σχετικά για τις Αλυκές της Ελούντας ότι βρίσκονταν στη θέση "Κατεβατή" (δίπλα στον Πορο). Τις κατασκεύασαν οι Ενετοί μετά το 1571 όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν την Κύπρο από την οποία (οι Ενετοί) προμήθευαν όλο το αλάτι στη Μεσορρόπη. Το μέγεθος και η έκταση τους δεν είναι γνωστή. Αναφέρεται όμως σε Κατάλογο χειρογράφων της "Βιβλιοθήκης του Αγ. Μάρκου" της Βενετίας ότι το 1640 ο Αντώνιος Παπαδόπουλος (από την οικογένεια του ιδρυτή της Μονής Αρετιού Μάρκου Παπαδόπουλου) "...είναι ιδιοκτήτης 20 από τις 39 συνολικά Αλυκές της Ελούντας". Ασφαλώς θα εννοούνται 20 τηγάνια όπως τα ονόμασαν μετά. Αλάτι οι κάτοικοι των παραλίων, Σκοινιά,

ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΡΑΤΣΙΝΗ

ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1939-1952

Ιστορικές Αναμνήσεις με επιλεκτικά κομμάτια από το βιβλίο

«ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟ: ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ» και όχι μόνο

Καλλιτεχνική φωτογραφία του κατοπιτισμού των σωρών του αλατιού στις Αλυκές της Ελούντας το 1948.

Βρουχά, κλπ. προμηθεύονταν πρωτόγονα. Πήγαιναν στα βράχια στις ακτές, γέμιζαν τα κοιλώματα (αρολιθούς) με θάλασσα η οποία σε δυο-τρεις μέρες εξατμιζόταν και έμενε μια κρούστα από αλάτι το οποίο μάζευαν με κουτάλι.

Και επειδή τα κυκλοφορούντα χαρτονομίσματα, ελληνικά και των κατακτητών έχαναν καθημερινά την αξία τους, οι άνθρωποι έκαναν τις συναλλαγές τους με είδος. Με βάση εκτιμήσεως της αξίας κάθε εμπορεύματος το αλάτι έβρισκαν την ποσότητα ανταλλαγής. Αν θυμάμαι καλά στο Λασιθί μια οκά αλάτι ανταλλάσσονταν με δέκα οκάδες πατάτες, δέκα σιτάρι, τρεις φασόλια ή

φακές. Το μόνο μέρος που υπήρχε αυτάρκεια τουλάχιστο σε αυτά τα προϊόντα, ήταν το Οροπέδιο Λασιθίου, αλλά η μετάβαση από το ένα χωριό στο άλλο είχε απαγορευθεί και μόνο με ειδικές άδειες μπορούσαν να γίνονται οι μετακινήσεις των Ελλήνων.

Μερικοί Φουρνιώτες κατάφεραν, τέλος του 1942 που κάπως λάσκαραν τα πράγματα, να πάρουν τέτοιες άδειες και να παν στο Λασιθί. Αλλά τί να δώσουν για να πάρουν λίγα φασόλια, πατάτες, φακές; Οι προίκες των κοριτσιών τις οποίες ύφαιναν οι μανάδες άρχισαν να ξεπουλιούνται για λίγα όσπρια και λίγο σπάρη.

Οι Λασιθιώτες μοσχοπουλούσαν πατάτες και όσπρια ανταλλάσσοντάς τα, με ρούχα, κουβέρτες (Πατητές), παπλώματα, μαχαιροπήρουνα, κρύσταλλα, μπρούτζινες λάμπες Πετρελαίου κλπ. Και όλα αυτά στα κρυφά με τα ανάλογα ευτράπελα που συνέβαιναν. Μου διηγόντουσαν στο Λασιθί πως κάποιος εξηπνίκας Ηρακλειώτης είχε πουλήσει σε Λασιθιώτη ως επίσημο κουστόμι (αμπιγιέ) ένα ζεύγος πιτζάμες με ωραίες φανταχτερές φαρδιές πολύχρωμες ρίγες. Ο αγοραστής πιστεύοντας ότι ήταν επίσημο ένδυμα τις φόρεσε την Κυριακή και πήγε στην εκκλησία. Και είναι γεγονός ότι εκείνη την κακή κατάσταση της κατοχής συνέβησαν και πολλές προτυχίες. Στο Λασιθί, μεσόγεια περιοχή, έλειπε το αλάτι και όποιος το πήγαινε μπορούσε να αγοράσει ό,τι ήθελε με ελάχιστη ποσότητα. Κάποιος

(μάλλον... από το Μεραμπέλλο) μαζί με λίγο αλάτι που έβαλε πάνω - πάνω, κατάφερε να βρει και "αλατσόπετρα" (Χαλαζία CaCO₃), την κοπάνισε, την ανακάτεψε και τη μοσχοπούλησε στο Οροπέδιο. Μετά από λίγο το αντιλήφθηκαν, διαδόθηκε η απάτη και οι Λασιθιώτες για να εκδικηθούν αφού πουλούσαν, ό,τι ήθελαν, ειδοποιούσαν τους Ιταλούς στα φυλάκια στις δύο διαβάσεις οι οποίες τα κατάσχεταν.

Κακοήθεια και από τις δυο πλευρές.

Από την πλευρά πάλι των Ιταλών τα πράγματα δεν ήταν καλλίτερα και δύο ήταν οι καθοριστικοί παράγοντες.

Μεσογειακός εκδηλωτικός και αισθηματικός λαός οι Ιταλοί, όπως οι Έλληνες, αισθάνονταν την έλλειψη συγγενικών και φιλικών προσώπων του χωριού των, της πόλης τους και ένοιωθαν την ανάγκη να κάμουν γνωριμίες και φιλίες με τους Έλληνες τους οποίους έβλεπαν κάθε μέρα τόσο καιρό που ήταν στο χωριό. Ο άλλος παράγοντας ήταν η διατροφή τους την οποία ζηλεύαμε και για μας τότε ήταν πάρα πολύ ωραία, ενώ γι' αυτούς απαράδεκτη. Το πρωί έπιναν καφέ από την Αβησσυνία (δευτερής ποιότητας) στον οποίο βουτούσαν ψωμί (κουραμάν). Το μεσημέρι το συσσίτιο ήταν μακαρόνια με μαργαρίνη και λίγο τοματοπολτό (πελτέ) σε μορφή σουπας. Το ίδιο και το βράδυ. Διέφερε κάπως την Κυριακή το μεσημέρι. Πάλι μακαρόνια αλλά είχαν μέσα και κρέας (ελάχιστο) κονσέρβας (ίσως από μουλάρι), μπόλικη σάλτσα και αρκετό τυρί Παρμεζάνα. Αυτό το είδος ψησίματος των μακαρονιών το έλεγαν Πάστα Χιούτα (Pasta asciutta) δηλαδή μακαρόνια χωρίς ζουμί. Για μας ήταν κάτι το εξαιρετικό. Και σήμερα στην Ιταλία δεν υπάρχει γεύμα σε σπίτι ή εστιατόριο χωρίς μακαρόνια, αλλά είναι τόσο πολλών ειδών και με τόσους διαφορετικούς τρόπους μαγειρεμένα που δεν μπορείς να τα αποποιηθείς.

Αυτές οι δυο αιτίες έκαναν τους Ιταλούς να

(Συνέχεια στη σελ. 8)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΟΥΚΥΚΛΑΡΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ

Το συναίσθημα, η συγκίνηση, ο ενθουσιασμός είναι αποκλειστικό προνόμιο του ανθρώπου. Αυτό ακριβώς το προνόμιο πρέπει να το εκμεταλλευτούμε γιατί αυτό γιγαντώνει τη δύναμη και τη θέληση της ψυχής. Αν έχουμε αυτά τότε γινόμαστε πιστοί φύλακες των ιδανικών -Πατρίδα, Θρησκεία, Οικογένεια-. Αρκεί να βρεθεί ο λόγος ο κατάλληλος που θα χτυπήσει την κατάλληλη χορδή και θα ενεργοποιηθούν αυτά. Για μένα αυτά τα τρία -συναίσθημα, συγκίνηση και ενθουσιασμός, ενεργοποιήθηκαν την 8η Οκτωβρίου 1978. Αυτή η ημέρα για μένα, ήταν η απαρχή μιας ολόκληρης ζωής. Ημέρα χειροτονίας μου από τον μακαριστό Μητροπολίτη Πέτρο Κυρό Δημήτριο.

Πρώτη ενορία η Ενορία των Κουρουών. Και ύστερα 26-8-1986 με ανείπωτη χαρά, ιερέας στην ενορία του Επάνω Χωριού, του δικού μου χωριού. Σ' αυτό που γεννήθηκε και πέρασα τα πιο χαρούμενα και ξέγνοιαστα χρόνια της ζωής μου, μαζί με τους παιδικούς φίλους μου. Συναισθήματα ανάμεικτα. Από μικρό παιδί μέσα στο Ναό της Παναγίας στο Ιερό. Και άλλα παιδιά μαζί με μένα, ο Ηλίας, ο Λάμπης, ο Μιχάλης, ο Γιώργος Προσφέραμε διακονία, με νεωκόρο βέβαια τον αείμνηστο Γιώργο Φουντουλάκη και τη σύζυγο του Μαρία. Ακούρατος εργάτης του αμπελώνος, εργατικός, ταπεινός, πράος, άκακος, υπομονετικός. Και η αμοιβή για την διακονία μας; 'Ο, τι είχε μείνει στο δίσκο, δηλ. ψιχουλα του αντιδώρου, ή ακόμη και μερικές μερίδες. Μέσα μας όμως ο πόθος ήταν ένας. Πότε θα ανέβουμε στο αναλόγιο. Πόθος διακαής. Και σιγά -σιγά τα καταφέραμε. Στην αρχή το Πάτερ ημών, το Πιστεύω, το Ασπλιε. το Και δός, δειλά - δειλά περνούσαμε μέσα από το άνοιγμα που άφηναν τα κολονάκια του αναλογίου. Εκεί, μουσικά σκρπτήματα δίπλα στο Χατζή, τον Κωστή, τον Μιχαλάκη, τον Πατέρα μου. Η συμμετοχή μας ικανοποιητική. Τα όνειρά μας άρχισαν να παίρνουν σάρκα και οστά. Νιώθαμε υπερηφάνεια, ώσπου ήρθε εκείνη η αξέχαστη βραδιά, Δεκαπενταύγουστος, παραμονή της Παναγίας, κι εμείς- Ηλίας, Λάμπης, Δαμιανάκης, Κυριακάκης κι εγώ- ψάλτες στο αριστερό αναλόγιο. Αξέχαστη εμπειρία, αγαλλίαση ψυχής.

Όσοι θα διαβάσουν αυτό το ευχαριστήριο θα ανασαλεύσει στάχτες και αναμνήσεις ζωφόρες από το παρελθόν. Αναμνήσεις που ξεσκαλίζοντάς τες σήμερα εγώ που γράφω αυτά τα λόγια νιώθω νοσταλγία, δέος συγκίνηση. Θυμάμαι όταν συλλειτουργούσα με τον μακαριστό Π. Μανώλη Γωνιωτάκη την χαρά που ένιωθε. Δεν έκρυβε τα συναίσθημά του όταν εγώ τον ενέδουσα την ιερατική του στολή. Μου έδινε την ευχή του και η συγκίνηση ήταν εμφανής στο πρόσωπό του.

Μαζί με τους ψάλτες που ανέφερα παραπάνω θέλω να συμπεριλάβω τον Γιάννη Προκοπάκη. Πρώτος στο στασίδι του. Μετά ανέβηκαν και άλλοι. Ο κ. Μιχάλης Τυράκης και λίγο μετά ο πρωτεξάδελφός μου Μιχάλης Βουκυκλάρης τότε γραμματικός και νυν εφημέριος Λιμνών. Θα κλείσω αυτό το θέμα αφού πρώτα θα αναφέρω και την αείμνηστη Μαρία Βουκυκλάρη [της Θεοδώρας] καθώς και τον πρώτο μου θείο Μανώλη Βουκυκλάρη, αμφότεροι μελωδικοί.

Πέρασαν λίγα χρόνια και ήρθε η συγχώνευση των δύο Ενοριών, Πάνω και Κάτω Χωριού. Φοβήθηκα. Δύο Ενορίες, διπλές εκκλησίες, πολλές εκκλησίες. Και όταν ζήτησα την συμβουλή του μακαριστού Νεκταρίου μου απάντησε:

- Νικόλαε, ό,τι κάμεις θα είναι καλό. Μη φοβάσαι.

Και πράγματι, πιστεύω ότι όλα λειτούργησαν ωραία υποδειγματικά. Αυτό όμως οφείλεται στους καλούς και άξιους συνεργάτες.

Δεν θα παραλείψω να αναφέρω τον Νίκο Λουκάκη, τον Μανώλη τον Χατζηδάκη καθώς και τον Νίκο τον Αγγελάκη. Ακολούθησαν: Λάμπης Φανουριάκης, Κων/νος Μπαρμπούνης, Μιχάλης Φουντουλάκης, Μανώλης Μπουραντάς, Γιώργος Φαλκώνης, Ευαγγελία Αμαριωτάκη, Γεώργιος Καφετζάκης, Μιχάλης Φιορέτζης, Μαρία Φιορέτζη, Νικόλαος Φουντουλάκης, Γεώργιος Βασιλάκης. Έμεινε τελευταίος ο κος Γιάννης Νικητάκης, άριστος στα οικονομικά. Και η επωνυμία "Αλογοσκούφης" τον συνόδευε πάντα. Όλοι αυτοί δουλέψαμε συλλογικά. Όλοι καλοί και άξιοι συνεργάτες. Πήραμε πρωτοβουλίες, βάλαμε στόχους, δεν δειλιάσαμε, σίγουροι πάντα ότι οι στόχοι μας θα πραγματοποιηθούν. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τα συμβούλια που κάναμε. Παρά τις αντίθετες απόψεις, στο τέλος η απόφαση ήταν ομόφωνη.

Τώρα πηγαίνω στο αναλόγιο. Δεν θέλω να θεωρηθεί κολακεία, όμως οι λόγοι μου είναι επαινετικοί για τον κ. Ηλία. Μελωδικότατος, καλλικέλαδος, γλυκύτατος, πράος, αλλά και άνθρωπος με όλη τη σημασία της λέξεως. Μόλις ερχόταν ξένος ψάλτης του παραχωρούσε τη θέση του. Αυτό λέει πολλά. Το ίδιο και ο κ. Χαράλαμπος Φανουριάκης. Στην αρχή δίπλα στον πατέρα μου και μετά μόνος του κοσμήει το αναλόγιο. Αλλά και ο κ. Μιχάλης με τη μουσική του κατάρτιση προσφέρει πολλά. Δεν θα ξεχάσω τον κ. Γιώργο Χειράκη. Πάντα στη θέση του, πρώτος. Δίπλα του και η Στέλλα Τσαγκαράκη. Εγώ τους ευγνωμονώ και η λει-

τουργία μαζί τους ήταν πατριαρχική.

Τώρα θα γυρίσω λίγο πίσω. Στις πρωτοβουλίες και στους στόχους που βάλαμε όλα αυτά τα χρόνια. Αν ήταν πολλοί ή λίγοι εσείς θα το κρίνετε. Όμως όσοι κι αν ήταν πραγματοποιήθηκαν. Μή ρωτήσετε δε πώς έγινε αυτό, γιατί με τα δικά σας χρήματα τα χρήματα των ενοριτών φτιάξαμε αναστηλώσαμε, δημιουργήσαμε, με ωραιοποιήσαμε. Συνεργαστήκαμε, δώσαμε αγώνες, αγώνες τιμής και αξιοπρέπειας, αλληλοσεβασμού και κυρίως αλληλοεμπιστοσύνης. Δεν θα αναφέρω εδώ ονόματα, όλοι πρόσφεραν με μεγάλη χαρά και αγάπη και οι κατοικούντες και οι παρεπιδημούντες. Εγώ προσωπικά σας ευχαριστώ όλους. Το «αν και ουδείς προφήτης δεκτός εν τη ίδια πατρίδι» εδώ δεν ίσχυε. Με δεχτήκατε, με στηρίξατε, με αγαλιάσατε. Η αγάπη σας με συνόδεψε και θα με συνοδεύει όσο ζω. Άφησα τελευταίες τις γυναίκες, που σε κάθε γιορτή, σε κάθε πανηγύρι έδωσαν τον εαυτό τους για την ευπρέπεια των εκκλησιών. Η Μαγδαληνή, η Ευαγγελία η Λουκάκη, η Ευαγγελία η Αμαριωτάκη, η Μαρία η Φιορέτζη μαζί όμως και η πρεσβυτέρα μου, σαν άλλες μυροφόρες ακολουθούσαν παντού. Τις ευχαριστώ όλες. Όπως ευχαριστώ και όλες τις γυναίκες που φροντίζουν την εκκλησία της γειτονιάς τους όσο και το σπίτι τους ή και ακόμη περισσότερο.

Αν σας κούρασα ζητάω ταπεινά συγγνώμη. Θέλω όμως μέσα από την καρδιά μου να ευχαριστήσω την Πρόεδρο του Συλλόγου Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής Κρήτης, την κα Ρένα Κανιτάκη καθώς και τα μέλη αυτού. Επίσης ευχαριστώ τον κ. Νίκο Φουντουλάκη, Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Φουρνής "Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ" και τα μέλη αυτού. Οι λόγοι αμοφτέρων φιλόφρονες και επαινετικοί. Η συνεργασία μας αγαστή και γόνιμη. Με την επικουρία σας αναβαθμίσαμε και λύσαμε πολλά προβλήματα.

Θα ήταν ακόμη μεγάλη παράλειψη να μην ευχαριστήσω και να απονεύω επαίνους σε όλους εκείνους που σε κάθε έργο κατασκευής, ανάπλασης ή δημιουργίας, πρόσφεραν αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες τους, όπως ο Μανώλης Κωστάκης και τα παιδιά του, ο Μανώλης ο Γωνιωτάκης (Μηχανικός), Γιάννης Τσαγκαράκης (μπετά), Κων/νος και Σπύρος Ταμπουρατζής, Μιχάλης Φιορέτζης, ηλεκτρολόγος, Νίκος Μαρανός, Γιώργος Μπαρμπούνης (απειτομώσεις), Δημήτρης Παυλάκης (ηλεκτρολόγος), Γιώργος Γωνιωτάκης. Πολλοί ήταν εκείνοι που μέσω τηλεφώνου μου ευχήθηκαν εκφράζοντας την αγάπη τους και τις ευχαριστίες τους. Τους ευχαριστώ. Ευχαριστώ επίσης τον πρωτοπρεσβύτερο παπά Εμμ. Δρακωνάκη με τον οποίο συνεργαστήκαμε πολλά χρόνια, καθώς και του ιερείς πρωτοπρεσβύτερο Εμμ. Ανδριανάκη, πρωτ. Γεώργιο Λυράκη και πρωτ. Νικόλαο Λαζαράκη. Η παρουσία τους αναβάθμιζε τα πολλά πανηγύρια της ενορίας μας.

Τώρα θα αναφερθώ στην οικογένειά μου. Πάντα στάθηκε δίπλα μου, διαχρονικά. Η παρουσία τους για μένα απόδειξη οικογενειακής σύμφιξης και συμπεριφοράς, διαρκής και αέναη. Παιδιά - Σύζυγος - Εγγόνια. Όλοι μαζί, όλοι ενωμένοι. Για την σύζυγό μου, για την πρεσβυτέρα, εσείς ξέρετε. Εσείς όλοι την γνωρίσατε. Από την αρχή μέχρι το τέλος ενοριακής μου ζωής αλλά και της διδασκαλικής, πάντα δίπλα μου, ακούραστη, πρόθυμη, υπομονετική, εργατική, σχολαστική. Την ζήσατε την αγαπήσατε όπως και αυτή εσάς. Αγάπησε τη Φουρνή, αγαπήσε την εκκλησία, ένωσε Φουρνιώτιστα. Εδώ θα σας εξομολογηθώ κάτι. Όταν κάποτε μου έγινε πρόταση από τον μακαριστό Νεκτάριο να φύγω από τη Φουρνή και να πάω σε άλλη ενορία, ζήτησα τη γνώμη της.

Η απάντηση ξέρετε ποια ήταν; Ακούστε. Αν φύγεις από τη Φουρνή εγώ θα μείνω στη Φουρνή. Σεβάστηκα τη άποψη της και την ευχαριστώ για όλα. Αγαπητό μου, ήμουν πολύ τυχερός που για όλα αυτά τα χρόνια της ιερατικής μου διακονίας είχα όλους εσάς δίπλα μου. Με βαθιά συγκίνηση σας ευχαριστώ και σας χαιρετώ όλους και εύχομαι μέσα από τα βάθη της καρδιάς μου προσωπική και οικογενειακή ευτυχία. Η υπόσχεση μου είναι μία.

Η σκέψη μου, η καρδιά μου, δεν πρόκειται ποτέ να απομακρυνθεί από όλα αυτά που αγαπήσα με πάθος. Την εκκλησία και το χωριό μας, την όμορφη Φουρνή.

Σας ευχαριστώ όλους για όλα. Ο Χριστός μαζί σας.

Παπά Νικόλαος Βουκυκλάρης

Αμερικανικά και Αγγλικά Πολεμικά Πλοία στο Αιγαίο για τον Αγώνα του 1821

Επιμέλεια: Μανώλης Βελονάκης

Το καλοκαίρι του 1827 η Αμερικανική Ναυτική Μοίρα επισκέφθηκε τη Σμύρνη, την Ύδρα, τις Σπέτσες και άλλα λιμάνια του Ελληνικού χώρου.

Στο πλοίο Warren, με πλοίαρχο τον Laurence Kirney ταξίδευε ο ζωγράφος Joseph Patridge φίλος του πλοίαρχου. Γοητευμένος από τα τοπία και χρώματα της Ελλάδας έκανε πολλές υδατογραφίες οι οποίες τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους κυκλοφόρησαν σε χαλκογραφίες με τίτλο «Εικόνες από την Ελλάδα». Το «Constitution» άλλο πλοίο της Αμερικανικής μοίρας αγκυροβόλησε στον κόλπο του Ναυπλίου για αρκετές ημέρες. Έδωσε έτσι την ευκαιρία στους Αμερικανούς να επισκεφθούν τις αρχαιότητες της Αργολίδας και της Κορινθίας και ταυτόχρονα να γνωρίσουν τους οπλαρχηγούς στο Ναύπλιο, στις Σπέτσες και την Ύδρα.

Ένας από τους Αμερικανούς, ο Joans, ταξιδεύοντας σε μια περιοχική που είχε καταστραφεί από τους Τούρκους συνάντησε ένα σκελετωμένο παιδί να σέρνει ένα τυφλό και γέρο μουσικό. Τραγουδούσαν για να κερδίσουν τα προς το ζην από τα κέρματα που τους πετούσαν οι περαστικοί διαβάτες. Αναφέρει στο ημερολόγιό του ο Joans: «Όπως τραγουδούσε με εκείνη την ραγισμένη φωνή για την Ελλάδα και τους Έλληνες... συλλογίστηκα τον Όμηρο και πίστεψα πως έβλεπα ζωντανές, μπροστά στα θαμπωμένα μου μάτια, εικόνες από την Ιλιάδα». Η συγκίνηση των Αμερικανών που ταξίδευαν με το στόλο τους στην Μεσόγειο τους συνέπαιρνε. Τον Ιανουάριο του 1816, σε ένα κείμενο του «Portfolio» αναφέρεται χαρακτηριστικά: «Τα ναυτικά μας ύψωσαν τον τελευταίο καιρό τα ΘΡΙΑΜΒΙΚΑ ΜΑΣ ΑΣΤΕΡΙΑ πάνω από αυτά τα ίδια νερά που είχαν κάποτε αναστατωθεί από τις ναυμαχίες των Ελλήνων και δεν μπορούσε παρά με μελαγχολική συγκίνηση να αναλογιζόμαστε τ' ανάμικτα συναίσθημα που θα δοκιμάζον οι γενναίοι φρουροί της σημαίας μας όταν, αντίθετα σε κάθε αίσθημα εθνικής τιμής, υπάρχει αυτή η εξαθλίωση της τόσο ιερής στην μνήμη όλων γης. Ο κουρσάρος ψάχνει τώρα να βρει καταφύγιο σ' αυτά τα ίδια τα λιμάνια που κάποτε στάθηκαν οι προμαχώνες της Ελευθερίας, κι ο Πειραιάς, που άλλοτε αντηχούσε από τα τραγούδια των μουσών κι έφερνε πίσω τον αντιλαλο της φωνής κάποιου ρήτορα, βουλιάζει τώρα μέσα σε σιωπή πικρότατη που δεν την ταραίζει τίποτα άλλο, παρά ο στεναγμός των φυλακισμένων και το ζωντανό παράπονο της αθλιότητας και του πόνου.

Οι φρεγάτες «Ελλάς» και «Καρτερία»

Το 1823, το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών εξέφρασε την συμπαράστασή του προς την Ελλάδα, χαρίζοντας στην Ελληνική Κυβέρνηση ένα πλοίο, την «Ελπίδα». Ο υπουργός Ναυτικών ζήτησε να υποβληθούν αιτήσεις ώστε να μπορέσει να επανδρωθεί το πλοίο. Έτσι, στις 10 Οκτωβρίου 1826, με πλήρωμα που αποτελούσαν ο υποπλοίαρχος Francis H. Gregory (επικεφαλής), ο John H. Smith, ο Henry W. Morris, ο Samuel M. Breckenridge και εβδόμητα εξή άλλοι ναυτικοί, το πλοίο απέπλευσε από την Νέα Υόρκη για το μακρινό ταξίδι στην Ελλάδα. Πολυάριθμοι ήταν οι νεαροί άνδρες που ήθελαν να πάρουν μέρος στην πολεμική επιχείρηση, σύμφωνα με δημοσίευμα μιας εφημερίδας της Φιλαδέλφειας που σημειώνει ότι «διακόσιοι άνδρες έκαναν αίτηση για την θέση του πλοίαρχου».

Η φρεγάτα «Ελπίδα» και η αποστολή της έγινε θέμα που ενέπνευσε τους ποιητές και ένας από αυτούς, ο Greenville Mellen, έγραψε εμπνευσμένους στίχους. Η «Ελπίδα», ένα καλοφτιαγμένο πλοίο, αντιμετώπισε κάπου στα ανατολικά της Μάλτας την ανταρσία μελών του πληρώματος, αλλά κατόρθωσε να φθάσει στο Ναύπλιο, στις 6 Δεκεμβρίου και τέσσερις μέρες αργότερα στην Αίγινα. Μόλις αγκυροβόλησε στο νησί, το Ελληνικό Ναυτικό παρέλαβε την «Ελπίδα» και την μετονόμασε σε «Ελλάς» με διοικητή τον ναύαρχο Μιαούλη. Ένα άλλο σπουδαίο πλοίο του ελληνικού στόλου ήταν το «Καρτερία» που είχε ναυπηγηθεί στην Αγγλία, με χρήματα του Φιλελληνικού Κομιτάτου του Λονδίνου, αλλά πριν αποπλεύσει για την Ελλάδα έπρεπε να μετατρέψει τις μηχανές του σε ατμοκίνητες. Έτσι καθυστέρησε για κάποιο διάστημα η άφιξη του πλοίου. Με διοικητή τον πλοίαρχο Hastings, η «Καρτερία» αντιμετώπισε μερικά απρόοπτα στο παρθενακό της ταξίδι το καλοκαίρι του 1826. Μόλις το τεράστιο ατμοκίνητο πλοίο έφθασε στο Ναύπλιο, αποτέλεσε το θαύμα της ημέρας. Κατά εκατοντάδες έφθασαν οι άνθρωποι στο λιμάνι για να το περιεργαστούν, πιστεύοντας ότι θα μπορούσε να κινηθεί ακόμα και στην στεριά.

Στη διάρκεια της κυριαρχίας της «Καρτερίας» στα ελληνικά νερά, ο πλοίαρχος Hastings ανυπομονούσε να αποδείξει την επιθετική αποτελεσματικότητά του πλοίου και έκανε ό,τι μπορούσε γι' αυτό. Λέγεται ότι τον πρώτο κίολας χρόνο της δράσης του, εξαπέλυσε 18.000 βόμβες. Στο τέλος του Οκτωβρίου 1826, ο Samuel G. Howe επιβίβασθηκε στην «Καρτερία» και πήγε στην Ύδρα ως οργανωτής και διευθυντής τους Ιατρικού Κέντρου του ελληνικού στόλου. Πολλές φορές ο Howe που αποστολή του ήταν να χειρουργεί τους τραυματίες αγωνιστές, βρισκόταν επάνω στην φρεγάτα όταν εκείνη δεχόταν τα τουρκικά πυρά στις επιχειρήσεις που έκαναν οι Έλληνες το 1827 για την κατάληψη των Αθηνών. Προσπαθώντας να επιτεθεί στα εχθρικά στρατεύματα που βρίσκονταν στην Αθήνα. Ο πλοίαρχος Hastings έφερε την «Καρτερία» στον Πειραιά και αγκυροβόλησε μέσα σε καταγισμό κανονιοβολισμών. Αυτό το περιστατικό περιγράφει ολοζώντανα στο Ημερολόγιο του ο Howe.

• Αποσπάσματα από το βιβλίο «Portraits of Historic American Philhellenes», της συγγραφέως και ζωγράφου Φρειδερίκης Παππά (Email: frederikpappasartist@gmail.com).

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΔΑΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Από την Διεύθυνση Δασών Λασιθίου, ανακοινώνεται ότι αναρτήθηκε στον ειδικό διαδικτυακό τόπο ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων της ιστοσελίδας του Ν.Π.Δ.Δ. "Ελληνικό Κτηματολόγιο":

(https://www.ktimanet.gr/CitizenWebApp/Entrance_Page.asp), ο Δασικός Χάρτης Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου.

Για τον αναρτημένο δασικό χάρτη μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να λαμβάνει γνώση στην ανωτέρω ιστοσελίδα του Ν.Π.Δ.Δ. "Ελληνικό Κτηματολόγιο", μέσω της οποίας και μόνο, μπορούν να υποβάλλονται αντιρρήσεις κατά του περιεχομένου αυτού. Η προθεσμία υποβολής των αντιρρήσεων είναι αποκλειστική και ξεκινά την 12η Φεβρουαρίου και λήγει την 27η Μαΐου. Για τους κατοικούντες ή διαμένοντες στην αλλοδαπή, η παραπάνω προθεσμία παρεκτείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες, δηλαδή λήγει την 16η Ιουνίου.

Οι αντιρρήσεις αφορούν αποκλειστικά και μόνον στην αμφισβήτηση του χαρακτήρα ή της μορφής των εμφανιζόμενων στον δασικό χάρτη εκτάσεων.

Δικαίωμα υποβολής αντίρρησης έχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, το Ελληνικό Δημόσιο και οι οικείοι Ο.Τ.Α., πρώτου και δεύτερου βαθμού, εφόσον επικαλούνται εμπράγματα ή ενοχικά δικαιώματα στις περιληφθείσες στον αναρτημένο δασικό χάρτη αμφισβητούμενες δασικές, χορτολιβαδικές και βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις.

Ειδικά, κατά της παράλειψης να περιληφθεί στο δασικό χάρτη ορισμένη δασική χαρακτηρισή ή χορτολιβαδική ή βραχώδης ή πετρώδης έκταση, αντίρρηση μπορεί να υποβάλλει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή Ο.Τ.Α. ή περιβαλλοντική οργάνωση ή άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στους σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

Για την υποβολή των αντιρρήσεων καταβάλλεται υποχρεωτικά ειδικό τέλος (πλην των περιπτώσεων των "ατελώς" ως αναγράφονται στην απόφαση), ανάλογα με το εμβαδόν που αφορά η αντίρρηση.

Γενικές πληροφορίες για το περιεχόμενο του αναρτημένου δασικού χάρτη και του τρόπου υποβολής των αντιρρήσεων παρέχονται στο Σημείο Υποστήριξης της Ανάρτησης (ΣΥΑΔΧ), που βρίσκεται στην οδό Ρούσου Καπετανάκη 8, στα γραφεία της Δ/σης Δασών Λασιθίου (τηλ. 2841082490, FAX: 2841082489, email: dlasithiou@apdkritis.gov.gr), τις εργάσιμες ημέρες, κατά τις ώρες 7.30 έως 15.30 καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου υποβολής αντιρρήσεων.

Επίσης, για λόγους ενημέρωσης σύνδεσμος για τον αναρτημένο δασικό χάρτη βρίσκεται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (www.yren.gov.gr) και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (www.apdkritis.gov.gr).

ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΡΑΤΣΙΝΗ

ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1939-1952

Ιστορικές Αναμνήσεις με επιλεκτικά κομμάτια από το βιβλίο:

«ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟ: ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ» και όχι μόνο

(Συνέχεια από τη σελ. 6)

επιζητούν γνωριμίες με τους Έλληνες και τα κατάφεραν μια και μοιάζουν οι ψυχουσυνθέσεις μας. Έτσι τα μακαρόνια που πολλοί στρατιώτες τα πετούσαν στη βγάκα, εμείς τα παιδιά τα βλέπαμε και τα λιμπιζόμασταν, και πολλές φορές γινόταν ανταλλαγή με χόρτα του βουνού που κολυμπούσαν στο λάδι ή με κανένα αυγό.

Κάποτε το 141 Τάγμα, έφυγε και πήγε για 23 μήνες στο Χανδρά στη Σητεία και αμέσως ήρθε μια Μοίρα ελαφρού ορειβατικού πυροβολικού με διοικητή τον λοχαγό Σέντσι (Sentsi). Με αυτούς οι Φουρνιώτες δεν είχαν συνάψει καμιά σχέση και καμιά εμποροανταλλαγή. Έμειναν πολύ λίγο.

Μια μέρα περνά ένα επιβατηγό γερμανικό αυτοκίνητο και πλάι στον οδηγό ένας ταγματάρχης ο οποίος κατεβαίνει και σε άπαιστα ελληνικά ζητά το γιατρό Γραμματικάκη. Του είπαν ότι κάθεται στον Άγιο Νικόλα ή την Πλάκα. Ο Γερμανός πήγε και τον βρήκε. Όταν ειδοποίησαν τον Γραμματικάκη ότι τον ζητά ένας Γερμανός ταγματάρχης τρόμαξε σκεπτόμενος μήπως είχαν μάθει για το ραδιόφωνο που έκρυβε στη Σπιναλόγκα και θα ήθελαν να τους το παραδώσει, (αυτοί φοβόντουσαν να μπουν στο Λεπροκομείο) και φυσικά να τον τούφεκίσουν.

Πήγε ο Γραμματικάκης και ο Γερμανός, μόλις τον είδε, σηκώθηκε, χαμογελά, τον χαιρέτα δια χειραφιάς και σε άπαιστα ελληνικά τον ρωτά τι κάνει και αν τον θυμάται. - Όχι δεν σας γνωρίζω απάντησε ο γιατρός. Κι' ο Γερμανός του είπε ότι είναι ο ακουρέυτος γενειοφόρος και κουρελής διακονιάρης (ζητιάνος) που πριν τον πόλεμο όταν βρέθηκε στην Πλάκα τον κέρασε καφέ στο καφενείο του Ηρακλή και παράγγειλε στον καφετζή να του δώσει φαγητό και να τον αφήσει να κοιμηθεί στο καφενείο.

Ο Γραμματικάκης ούτε που του θυμόταν και ο Γερμανός προσφέρθηκε, σε αντάλλαγμα εκείνης της περιποίησης, να τον εξυπηρετήσει και να τον βοηθήσει σε ό,τι ήθελε. (βλέπε βιβλίο μας «Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑΣ»)

Εν τω μεταξύ από τον Φεβρουάριο του 1942 είχαν ανοίξει ξανά τα σχολεία και οι μαθητές της Φουρνής ξαναρχισαν τον ποδαρόδρομο στη Νεάπολη. Τα περισσότερα πρωινά με την ανοχή και ίσως διαταγή για λόγους προπαγάνδας μας έπαιρναν τα ιταλικά φορτηγά που κουβαλούσαν υλικά του στρατού.

Στο γυμνάσιο έγινε υποχρεωτική η διδασκαλία των ιταλικών, όπως τα γαλλικά και καθηγητής τοποθετήθηκε ο έφεδρος ανθυπολοχαγός Έκτωρ Μιλιαρέζι δάσκαλος το επάγγελμα. Μας χάρισε και αναγνωστικά βιβλία (αυτά που χρησιμοποιούσαν για τους Έλληνες μαθητές στα Δωδεκάνησα), ήσυχος κι ευγενικός του είχαμε πάρει τον αέρα και δεν μπορούσε να επιβληθεί στην τάξη.

Οι μαθητές πέρασαν τότε δύο τάξεις μαζεμένες. Αργότερα μετά την πρωινή προσευχή επιτράπηκε η ύψωση της ελληνικής σημαίας στα σχολεία μαζί με τον εθνικό μας ύμνο που έψαλαν οι μαθητές, όπως είπαμε.

(Συνέχεια στο επόμενο φύλλο)

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Αγαπητοί συμπατριώτες και φίλοι - μέλη του Συλλόγου μας,

Στις σημερινές αντίξοες συνθήκες που ζούμε, έχουμε χρέος να στηρίζουμε τον Σύλλογο και την εφημερίδα μας, τη σταθερή και επί 42 έτη πατριωτική γέφυρα επικοινωνίας μας (από τον Δεκέμβριο 1979). Η συνδρομή σας αποτελεί το μοναδικό έσοδο για την έκδοσή της. Από τη στήριξη των συμπατριωτών και των φίλων μας εξαρτάται το μέλλον της.

Ευχαριστούμε θερμά τους συμπατριώτες μας και τους φίλους που ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ στο κάλεσμά μας για πληρωμή της συνδρομής τους και τα ονόματά τους δημοσιεύονται στη στήλη με τους συνδρομητές στη δεύτερη σελίδα. Όσοι καταθέτουν την συνδρομή τους στον λογαριασμό του Συλλόγου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας αριθμός λογαριασμού IBAN: GR230110695000069570713029, στα ονόματα Ντούζου Μαρία και Κανπάκη - Γιαννοπούλου Ειρήνη, παρακαλούνται να γράφουν στην κατάθεση το όνομά τους και στη συνέχεια να ενημερώνουν σχετικά την Ταμία μας κα Μαρία Τουτουδάκη-Ντούζου στο τηλ. 210 9345556.

Εδώ Φουρνή...

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

δρόμους, τα ξεφαντώματα και τα γλέντια στα καφενεία του χωριού. Ευελπιστούμε όμως ότι σύντομα θα ξεπεράσουμε και αυτή την κρίση και θα επανέλθουμε στον κανονικό δρόμο της ζωής μας.

Επίσης και η τοπική εκκλησία της ενορίας μας λειτουργεί και αυτή μέσα στο κλίμα των απαγορεύσεων. Οι εκκλησιασμοί εκτελούνται μέσα στα πλαίσια των επιτρεπόμενων ορίων. Βέβαια οι λειτουργίες πραγματοποιούνται κανονικά από τον ιερέα και τους ψάλτες χωρίς την κανονική συμμετοχή του κόσμου.

Επιμνημόσυνη δέηση

Η γιορτή της Ευαγγελίστριας, πάνω στον ομώνυμο λόφο, γιορτάστηκε με την συμμετοχή πολύ λίγου κόσμου, με τον καιρό να είναι χειμωνικός. Ο καφές και το κέρασμα που προσφέρεται από τον Σύλλογο, μετά την εκκλησία, στην ανακαινισμένη αίθουσα, δεν πραγματοποιήθηκε λόγω των απαγορεύσεων. Στο τέλος της λειτουργίας έγινε η καθιερωμένη Δοξολογία για την εθνική γιορτή. Μετά το κατέβασμα από την εκκλησία, πραγματοποιήθηκε επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο των πεσόντων στον περίβολο της Αγίας Τριάδος και κατάθεση στεφάνων από την τοπική κοινότητα και τον Πολιτιστικό Σύλλογο.

• ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΩΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΥΡΝΗ

Την Πέμπτη 28 Ιανουαρίου 2021 έφυγε από την ζωή ο συγχωριανός μας και αγαπητός σε όλους Γιώργος Πρατσίνης.

Η Φουρνή έχασε ένα άξιο τέκνο της, ένα εραστή του τόπου του, ένα αθεράπευτα Φουρνιώτη, όπως ο ίδιος έγραφε για τον εαυτό του, σε ένα από τα βιβλία του.

Ο Γιώργος Πρατσίνης ήταν άνθρωπος του πνεύματος, πολύ-πλευρος, άγρυπνος στοχαστής και ακούραστος ερευνητής. Πολυγραφότατος συγγραφέας και καλλιτέχνης, βραβευμένος σε Ελλάδα και εξωτερικό. Για όλο αυτό το έργο

του έχουν γραφτεί πολλά και στον τοπικό τύπο και σε άλλη στήλη των Φουρνιώτικων Νέων.

Εμείς εδώ θέλουμε να σημειώσουμε την αγάπη του για τον τόπο καταγωγής του, τη Φουρνή, και το ενδιαφέρον του για την πρόοδο του τόπου του. Αν και τα τελευταία χρόνια έμεινε μακριά από τον τόπο καταγωγής του, το μυαλό και η σκέψη του ήταν πάντα στο χωριό του. Δεν παρέλειπε να το επισκέπτεται σε κάθε του ευκαιρία και να περνά τα καλοκαίρια του στον αγαπημένο του τόπο. Στις συχνές επικοινωνίες που είχα μαζί του, πάντα μου έλεγε να μην παραλείπω να τον ενημερώνω τακτικά για τα νέα του χωριού μας. Στα άρθρα του στις εφημερίδες και στα περιοδικά αναφερόταν συχνά στον τόπο του, προβάλλοντας τα προβλήματά του και προτείνοντας λύσεις. Τα περισσότερα έργα του Γιώργου Πρατσίνη χαρακτηρίζονται από προσωπικά βιώματα, θρησκευτικότητα, πολύ Κρήτη, Λασιθί και ιδιαίτερα Φουρνή.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Φουρνής «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» εκτιμώντας όλη αυτή την προσφορά του και την σπουδαία πολιτιστική κληρονομιά που αφήνει για όλους μας, είχε οργανώσει το καλοκαίρι του 2018 εκδήλωση τιμώντας τον πολυτάλαντο άνθρωπο του πνεύματος, τον Φουρνιώτη αγωνιστή Γιώργο Πρατσίνη.

Καλό σου ταξίδι αγαπητέ Γιώργο, εμείς θα σε θυμόμαστε πάντα. Αιώνια σου η μνήμη

• ΚΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

Σε μια βροχερή βροχομετρική χρονιά, προβλέπεται να εξελιχθεί η φετινή χειμερινή περίοδος. Οι βροχοπτώσεις που έχουν πέσει μέχρι σήμερα φθάνουν τα 885 χιλιοστά.

Οι περισσότερες βροχές σημειώθηκαν νωρίς, τέλος Φθινοπώρου με αρχές του Χειμώνα, περί τα 600 χιλιοστά, για να ακολουθήσει μετά μια ήπια χειμερινή περίοδο μέχρι σήμερα. Ευτυχώς οι βροχοπτώσεις δεν ήταν έντονες για να έχουμε δυσμενή αποτελέσματα τόσο στις καλλιέργειες όσο και στο περιβάλλον γενικότερα. Τα πηγάδια και οι στέρνες έχουν γεμίσει, πράγμα ευχάριστο, προς χρήση του νερού, τους καλοκαιρινούς μήνες, για άρδευση και πότισμα των ζώων. Ας ελπίσουμε ότι θα έχουμε και άλλες βροχοπτώσεις μέχρι τέλος Ανοιξέως αρχάς του Καλοκαιριού, πράγμα πολύ ωφέλιμο για τις καλλιέργειες και τη φύση γενικότερα.

• ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» εκφράζει στη Γαλάτεια Χατζηγιάννη τις αμέριστες ευχαριστίες του για την προσφορά της στην αγορά των δώρων, που μοιράστηκαν στα παιδιά του χωριού μας την ημέρα της Πρωτοχρονιάς. Η αγάπη για το χωριό της και τα ευγενή συναισθήματά της είναι απεριόριστα και εκδηλώνονται σε κάθε περίπτωση. Ευχόμαστε να είναι πάντα καλά.

• ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΑ

Σε μια καλή ελαιοκομική χρονιά εξελίχθηκε η φετινή ελαιοπαραγωγική περίοδος. Μετά από τέσσερα χρόνια μειωμένης έως ελάχιστης ελαιοπαραγωγής, η φετινή χρονιά ήταν μια παραγωγική χρονιά. Η ελαιοσυγκομιδή άρχισε πολύ νωρίς, μέσα Νοεμβρίου, και συνεχίστηκε μέχρι και αρχές Μαρτίου. Ευτυχώς φέτος δεν είχαμε ζημιές στην παραγωγή ούτε από έντονα καιρικά φαινόμενα, ούτε από φυτοπαθολογικά αίτια. Επακόλουθο και αυτού ήταν να έχουμε ελαιόλαδο πολύ καλής ποιότητας. Το ελαιουργείο του Συνεταιρισμού, σε πλήρη δράση καθ' όλη την ελαιοκομική περίοδο, εξυπηρετούσε τους παραγωγούς χωρίς κανένα πρόβλημα. Η ελαιοσυγκομιδή ήταν και μια αιτία για να υπάρχει μια σχετική κινητικότητα στο χωριό, την περίοδο αυτή της νέκρωσης, λόγω της πανδημίας. Έτσι πηγαίνοντας στο χωριό μπορούσες να συναντήσεις ανθρώπους που ασχολούνταν με το λιμάζωμα, είτε στα χωράφια είτε κατά τη μεταφορά του ελαιόκαρπου στο ελαιουργείο.

Εδώ ας σημειώσουμε και ένα λυπηρό φαινόμενο. Κάνοντας μια βόλτα έξω στα χωράφια, τώρα που τέλειωσε η συγκομιδή, συναντάς πολλά ελαιόδεντρα να μην έχουν συγκομιστεί και πολλά να είναι χρόνια εγκαταλελειμμένα. Αυτό δυστυχώς είναι επακόλουθο αφενός μόνον του ότι ανήκουν σε ανθρώπους που έχουν φύγει από το χωριό και αφετέρου διότι είναι ασύμφορη η συγκομιδή τους με τις σημερινές συνθήκες. Η τιμή πώλησης του λαδιού δεν καλύπτει τα έξοδα καλλιέργειας και συγκομιδής, τα οποία είναι πολύ μεγάλα. Επίσης υπάρχει έλλειψη εργατικών χεριών που να μπορούν να ασχολούνται με την συγκομιδή της ελιάς. Έτσι από ό,τι προβλέπεται θα μαζεύεται μόνο το λάδι που χρησιμοποιείται για αυτοκατανάλωση, όπου είναι δυνατόν και το υπόλοιπο θα χάνεται.

Πού είναι οι παλιές εκείνες εποχές, που με την κατσούνα και το κοντάρι και με το γαϊδουράκι φορτωμένο τις ανάπτες, δεν έμεινε ελιά για ελιά πάνω στα δένδρα. Και όχι αυτές που είχαν πέσει κάτω, μαζευόταν για να μη χυθεί ούτε κίλο λάδι. Τότε βέβαια το λάδι, μαζί με το αμύγδαλο, ήταν τα κύρια εισοδήματα των κατοίκων του χωριού μας και από αυτά περίμεναν να βγάλουν τα έξοδά τους για να συντηρηθούν και να ζήσουν. Και βέβαια οι τιμές αυτών των αγροτικών προϊόντων ήταν πολύ καλές και έτσι ήταν συμπεφύρα και προσοδοφόρα η καλλιέργεια τους.